

KONINKLIJK
BELGISCH
FILMARCHIEF
JAARVERSLAG
2021

CINÉMATHEQUE
DE
ROYALE
BELGIQUE

CINÉMA
TÈK

**KONINKLIJK
BELGISCH
FILMARCHIEF
JAARVERSLAG
2021**

INHOUDSTAFEL

VOORWOORD	2
COLLECTIES	3
1.1 De filmcollectie	3
1.2 De bibliotheek en het documentatiecentrum	7
PUBLIEKSWERKING	10
2.1 De filmprogrammatie	10
2.2 Educatie	17
2.3 Communicatie	19
BEHEER EN ONDERSTEUNDE DIENSTEN	21
3.1 Beheer	21
3.2 Personeel	22
3.3 Digitale strategie en innovatie	25
3.4 Financieel	26
3.5 Huisvesting	27

**CINEMATEK, het Koninklijk Belgisch Filmarchief,
bedankt zijn partners, schenkers en bezoekers voor
hun steun in 2021.**

STRUCTURELE STEUN

POD Wetenschapsbeleid (Belspo)
De Nationale Loterij en haar spelers

PROJECTSTEUN

POD Wetenschapsbeleid (Belspo)
De Nationale Loterij en haar spelers
Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Creative Europe
FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg
Fédération Wallonie-Bruxelles
Fonds Myriam Garfunkel
Koning Boudewijnstichting
meemoo, Vlaams Instituut voor het Archief
Stad Brussel
visit.brussels
Wallonie-Bruxelles International

SCHENKINGEN

Met de steun van de schenkers kan het Koninklijk Belgisch Filmarchief belangrijke investeringen verwezenlijken. Dit jaar heeft het Filmarchief geïnvesteerd in nieuwe digitale projectoren en nieuwe stoelen voor de filmzalen.

VOORWOORD

Improvisatie is afgeleid van het Latijn en bestaat uit drie delen. *Videre* wat zowel ‘zien’ als ‘weten’ of ‘begrijpen’ betekent. *Pro* wat voor ‘in de verte’ of ‘op voorhand’ staat en de prefix *Im* wat zoveel als ‘niet’ betekent. Het niet op voorhand kunnen weten of zien wat er op ons afkomt. Ik denk dat als er één woord 2021 typeert, dat het dan wel improvisatie is geweest.

De coronacrisis heeft ons bijna twee jaar in de ban gehouden met wisselende cijfers en sanitaire maatregelen. Onze zalen zijn meermaals gesloten of beperkt geweest. En de werkomstandigheden in het depot of op bureau waren vaak complex en uitdagend. En toch heeft de ploeg van het Koninklijk Belgisch Filmarchief steeds op een gepaste wijze geïmproviseerd. Getuige hiervan de vele activiteiten en voorstellingen die we ook het voorbije jaar toch hebben gerealiseerd.

Meermaals werden de filmprojecties heropgestart met een programmatische schema dat aan de beperkingen was aangepast en een communicatie die zijn weg naar het publiek zocht. We hebben verschillende tentoonstellingen opgezet rond het werk en de persoonlijkheden van Fernand Schirren en Jacques Ledoux - samen met een originele uitgave van de teksten van Schirren en een boek over Jacques Ledoux. We hebben 12 Facebooklives met diverse nationale en internationale partners georganiseerd; online filmvertoningen met live pianobegeleiding die door meer dan 10.000 mensen bekeken werden. En steeds is ons publiek met volle goesting en in volle getalen terug komen opdagen. Met mondkemperplicht, CST-controle en CO₂-metingen om een goede luchtkwaliteit te garanderen, zorgde de ploeg van CINEMATEK keer op keer voor een veilige situatie in de zalen. En ook dat was een uitdaging met de steeds wisselende regels en een grote onzekerheid. Een uitdaging in improvisatie die soms stevig woog op de ploeg.

Daarom zou het opzetten van duidelijke regels om dergelijke situatie te kunnen monitoren, een sturende oplossing zijn die we voor ogen moeten houden. Hiervoor kan en zal een constructief overleg met de overheid nodig zijn voor het ontwikkelen van een langetermijnvisie die we, in de nog komende jaren van samenleven met een virus zoals corona, op een correcte en constructieve manier kunnen toepassen. Want alleen zo zullen we een duidelijk perspectief kunnen bieden aan onze gemotiveerde medewerkers en ons geliefd publiek.

Tomas Leyers
Conservator

1. DE COLLECTIES

1.1 De filmcollectie

1.1.1 Toegang tot de collectie

CINEMATEK, het Koninklijk Belgisch Filmarchief, bewaart de films van Belgische filmmakers, maar ook schatten van de internationale cinema voor een nationaal en internationaal publiek. Het stelt ze ter beschikking van bioscopen, festivals, producenten, video-on-demandplatformen en andere filmarchieven van over heel de wereld die toegang vragen tot de collectie.

De Belgische film in België en wereldwijd

Het oeuvre van Chantal Akerman blijft internationaal schitteren. In 2021 werden er retrospectieven van haar oeuvre gepresenteerd in de Broadway Cinémathèque in Hong Kong, op het *New Horizons International Film Festival* in Wrocław, Polen en op het *Festival Premiers Plans* in Angers, Frankrijk. Er werd een weekend rond Chantal Akerman georganiseerd als opening van de *Mois du doc* in Rennes, Frankrijk.

Haar films werden vertoond in cinema's in Duitsland, Kroatië, Spanje, Frankrijk, Hongarije, Italië, Tsjechië, Roemenië, het Verenigd Koninkrijk, Zweden, Zwitserland, Australië, Canada, China, Zuid-Korea en Rusland. In België werden haar films vertoond in cinema's in Brussel, Gent en Antwerpen.

Verschillende films van Chantal Akerman waren dit jaar te zien op verschillende VOD-platformen (video-on-demand), met in het bijzonder een retrospectieve Chantal Akerman op het platform LaCinetek.

Na de restauratie in 2021, werd **De man die zijn haar kort liet knippen** van André Delvaux gepresenteerd op het festival *Il Cinema Ritrovato* in Bologna, in het National Film Institute in Budapest en in Brussel. **Traversées** van Mahmoud Ben Mahmoud werd vertoond in Berlijn. **Déjà s'envole la fleur maigre** van Paul Meyer werd vertoond in Marseille en in Berlijn. **Bruxelles Transit** van Sammy Szlingerbaum werd vertoond in New York, Barcelona, Berlijn en Stanford.

De collectie van CINEMATEK in de Belgische zalen

In 2021 werden er ongeveer 50 voorstellingen van Belgische en internationale films georganiseerd met kopieën uit de collectie van CINEMATEK. De films werden vertoond in Antwerpen, Brussel, Gent en Leuven.

Restauraties uitgevoerd door CINEMATEK

Er werd een distributieovereenkomst afgesloten voor Italië voor de restauraties van **Cute Girl**, **The Green, Green Grass of Home** en **The Boys from Fengkuei** van Hou Hsiao Hsien en **The Green, Green Grass of Home** werd vertoond op het *Filmasia Film Festival* in Praag. **Les Baliseurs du désert** van Nacer Khemir werd vertoond in Valencia, in Spanje.

Restauraties met films bewaard door CINEMATEK

De collectie van CINEMATEK bevat heel wat schatten: zeldzame films, uitzonderlijke kopieën, films waarvan men dacht dat ze verloren waren. CINEMATEK werkt dan ook mee aan verschillende internationale restauratieprojecten.

In 2021, werkte CINEMATEK mee aan de restauratie van:

- **La dixième symphonie** van Abel Gance, in samenwerking met de Cinémathèque française ;
- **La Terre** van André Antoine, in samenwerking met de Cinémathèque française ;
- **Ich glaub nie mehr an eine Frau** van Max Reichmann, in samenwerking met het Deutsches Filminstitut & Filmmuseum.

1.1 De filmcollectie

1.1.1 Toegang tot de collectie (vervolg)

Documentaires

Elk jaar verleent CINEMATEK toegang tot beelden in de collectie voor de creatie van nieuwe documentaires. In 2021 ging het met name om:

- beelden over de mijnen voor de documentaire **Addio Addio Amore** van Jean-Michel Dehon, de documentairereeks **From Factory to Art** (ARTE), **Kinderen van de migratie** (VRT), **Adamo, ma vie la vraie** (France 3) en **De koolputters** (VRT);
- beelden over de Olympische Spelen in Antwerpen in 1920 voor de documentaire **Waterman** van Isaac Halasima;
- beelden van **Combattre pour nos droits** van Frans Buyens voor de documentaire **Détruire rajeunit** van Benjamin Hennot;
- beelden van **Vase de Noces** van Thierry Zéno voor de documentaire van **Mad in Belgium** van Yves Montmayeur;
- beelden rond zanger Arno Hintjens voor de documentaire **Charlatan** (VRT);
- beelden over de luchtvaart voor de docureeks **Sabena** (VRT) en voor de quiz **Blokken** (VRT);
- beelden over de Tweede Wereldoorlog voor de docureeksen **Les Coulisses de l'histoire** (RTBF) en **1942, qu'as-tu fais de tes hommes ?** (ARTE).

DVD

Op 15.09 presenteerde CINEMATEK de DVD 'Thierry Zéno' met de restauraties van **Vase de nocés**, **Des morts** en **Bouche sans fond ouverte sur les horizons**. Het gaat om de laatste dvd-uitgave in de reeks dvd's met films gerestaureerd door CINEMATEK.

Distributie

Vanaf 2021 doet CINEMATEK geen actieve distributie meer van de films waarvan het de rechten beheert, maar enkel in antwoord op aanvragen die ontvangen worden van bioscopen, distributeurs, VOD-platformen, ... De dienst distributie werd stopgezet en de opvolging van de aanvragen wordt verzekerd door de directie en de dienst *access*.

Video-on-demand

Sinds het begin van de coronacrisis heeft CINEMATEK ingezet op de ontwikkeling van een filmaanbod op VOD (video-on-demand). In België kon het publiek een twintigtal films gerestaureerd of gecoproduceerd door CINEMATEK bekijken. Het gaat, onder andere, om verschillende films van Chantal Akerman, **Any Way the Wind Blows** van Tom Barman, **Dimanche** van Edmond Bernhard, **Daens** van Stijn Coninx, **The Boys from Fengkuei** van Hou Hsiao-Hsien, **Wedding in Galilee** en **Le Conte des trois diamants** van Michel Khleifi, **The Event** van Sergey Loznitsa, **Déjà s'envole la fleur maigre** van Paul Meyer, **Bruxelles-Transit** van Samy Szlingerbaum, **Vivement ce soir** van Patrick Van Antwerpen, **Manneken Pis** van Frank Van Passel, **Des morts** van Thierry Zéno, beschikbaar op de *video-on-demand*-platformen Avila, Dalton, LaCinetek, Lumière, Proximus en Universciné.

Tentoonstellingen

Films uit de collectie werden gebruikt in de volgende tentoonstellingen:

- *Congoville* in het Middelheimmuseum, in Antwerpen (22.05.21-03.10.21);
- *Picasso y las joyas de artista* in het Museu Picasso, in Barcelona (21.05.21-09.01.22);
- *Sur la Piste des Sioux* in het Musée des Confluences in Lyon (22.10.21-28.08.22);
- *The Mask Never Lies* in het Centre de Cultura Contemporània in Barcelona (15.12.21-01.05.22);
- *Raoul Servais. Een wereld tussen magie en realisme* in het BELvue Museum, in Brussel (24.09.21-06.03.22);
- *La Part de l'ombre* in het Musée du Quai Branly, in Paris (14.12.21-10.04.22);
- *De Straat Op* in het Huis van Alijn, in Gent (30.10.21-08.05.22);
- *Vracht* in het MAS, in Antwerpen (permanente tentoonstelling);
- *Belle Epoque Schatten - Kindertijd*, in het Belle Epoque Centrum in Blankenberge (5.12.2020-7.11.2021).

1.1 De filmcollectie

1.1.2 De digitale collectie

De digitale collectie is het toegangspunt tot de collectie voor bioscopen, festivals of productiehuzen die allemaal met digitale bestanden werken. De digitale collectie is ook de plaats van bewaring voor Belgische films, die sinds 2012 bijna uitsluitend in digitaal formaat worden gemasterd.

Digitale toegang tot de collectie & het Digilab

Slechts weinig bioscopen kunnen nog films op pellicule vertonen en de productie van projecten waarbij gebruik wordt gemaakt van archiefmateriaal gebeurt digitaal. Digitale toegang tot een filmcollectie is dus een noodzaak.

Het Digilab, het digitaliserings- en restauratielaboratorium, zorgt voor de digitalisering van de films in de collectie om ze toegankelijk te maken voor de verschillende gebruikers en garandeert de opslag ervan. Het Digilab restaureert ook films zodat ze in de beste omstandigheden digitaal vertoond kunnen worden.

Steun voor digitalisering en restauratie

De digitaliserings- en restauratieactiviteiten vragen aanzienlijke financiële middelen en CINEMATEK is zeer dankbaar voor de steun die het ontvangt voor deze belangrijke activiteiten, met name:

- Belspo levert met het digitaliseringsproject DIGIT-04 een belangrijke bijdrage aan de digitalisering van de collecties van CINEMATEK (film en *film-related collections*);
- de Fédération Wallonie-Bruxelles steunt de restauratie van 10 Franstalige films per jaar;
- de Fondation Myriam Garfunkel heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan de restauratie van **Laster der Menschheit** van Rudolf Meinert;
- het Brussels Hoofdstedelijk gewest heeft de restauratie van **Toute une nuit** van Chantal Akerman ondersteund, in het kader van het project Age d'Or.

Depots door het VAF en het Centre du Cinéma

Nieuwe Belgische films die digitaal worden geproduceerd, deponeren de producenten bij CINEMATEK volgens de respectievelijke overeenkomsten tussen enerzijds het Centre du Cinéma of het VAF en anderzijds CINEMATEK. Enkele voorbeelden van recente films die CINEMATEK bewaart: **La dernière tentation des Belges** van Jan Bucquoy, **Mijn vader is een saucisse** van Anouk Fortunier, **Muidhond** van Patrice Toye, **Red Sandra** van Jan Verheyen en Lien Willaert en **Un monde** van Laura Wandel.

Investeringsen

Dankzij de steun van de Nationale Loterij en haar spelers, heeft het Digilab een nieuwe filmscanner, de Nova Spinner S met de noodzakelijke software in gebruik kunnen nemen. Het gaat om een 4K-scanner van de nieuwste generatie die 16mm- en 35mm-films scant. De scanner werd in gebruik genomen in april 2021.

Met de steun van Belspo werd een nieuwe server voor de tijdelijke opslag tijdens het digitalisatie- en restauratiewerk in gebruik genomen. Deze server maakt een betere toegang mogelijk tot de bestanden van lopende projecten. Daarnaast werd ook de installatie van een hogesnelheidsinternetverbinding opgestart (zie ook p.25).

1.1 De filmcollectie

1.1.3 De analoge collectie

Het team van de analoge collectie verzorgt de conservatie van de collectie door de analyse en verificatie van de kopieën, belangrijk werk dat ook o.a. de projectie op pellicule mogelijk maakt. Ze verzorgen daarnaast de inventarisatie en catalogisering van nieuwe aanwinsten aan de collectie en waken over de goede bewaring van de collectie volgens de normen die door de archiefgemeenschap gedefinieerd zijn.

Aanwinsten aan de analoge collectie

Hoewel analoge film niet meer het meest gebruikte distributiemedium is, blijft de analoge collectie aangroeien. Zo ontving CINEMATEK in 2021 belangrijke depots van onder andere het EYE Film Museum, van producer Galeshka Moravioff en van Hugo Onghena, verzamelaar van films en filmapparatuur.

Er lopen verschillende lange-termijnprojecten:

Het project Cinema Rural heeft als doel een Belgisch en Europees repertorium van films over landbouw en het landelijke leven samen te stellen. In het kader van het project wordt belangrijk werk verricht op de collecties van het vroegere Ministerie van Landbouw en van de Boerenbond. Binnen het project digitaliseert CINEMATEK films en omkadert de digitalisatie van video's, die door een externe partner wordt uitgevoerd met de steun van het DIGIT-04 project van Belspo.

CINEMATEK werkt samen met Argos in een onderzoeksproject 'Kunstenaarsfilm en -video in de jaren 1970 in België'. Het project heeft als doel het kunsthistorisch onderzoek over deze films te koppelen aan de bewaring van het filmmateriaal. CINEMATEK is hierbij partner voor de digitalisering van belangrijke 16mm-films van Fred Van Daele, Yves De Smet, Leo Copers en Ludo Mich.

De films van de NMBS tonen het geheel van de spoorlijnen in België. Ze werden opgenomen om het personeel op te leiden en hebben een belangrijke documentaire waarde. In samenwerking met vrijwilligers, voormalige medewerkers van de NMBS, worden de films geïnspecteerd en geïnventariseerd. In 2021 werd dit project in wacht gezet wegens covid.

Samenwerking met Meemoo

Via de samenwerking tussen Meemoo (Vlaams Instituut voor het archief) en CINEMATEK, doet Meemoo beroep op de expertise en de infrastructuur van CINEMATEK voor het archiefbeheer van cinematografische werken. In CINEMATEK wordt het filmmateriaal geïnventariseerd, de staat en de prioriteit voor digitalisatie worden bepaald en het nodige voorbereidend werk voor digitalisatie wordt uitgevoerd. Daarnaast zorgt CINEMATEK voor de mogelijkheid van het depot van het materiaal voor de bewaring op lange termijn.

1.2 De Bibliotheek en het Documentatiecentrum

Het Documentatiecentrum beheert de bibliotheek die toegankelijk is voor het publiek en zorgt daarnaast voor de aangroei, de conservatie, de digitalisering en de toegang tot de filmgerelateerde collecties (*film-related collections*). De collectie bestaat uit boeken, tijdschriften, foto's, affiches, persmappen, tijdschriften, archiefstukken en scenario's, zowel op papier als digitaal.

Covid: impact op de bibliotheek, de toegang tot de collecties en het beheer van de collecties

De coronacrisis heeft ook in 2021 een belangrijke impact gehad op de gebruikelijke werking van de bibliotheek. De bibliotheek kon dit jaar slecht 90 dagen openen voor de lezers en omwille van de opgelegde veiligheidsmaatregelen konden er maximum 6 bezoekers tegelijk aanwezig zijn. Om toch een oplossing te voorzien heeft het personeel van het Documentatiecentrum een initiatief van vorig jaar verdergezet waarbij er op aanvraag niet-digitale bronnen gedigitaliseerd werden en kopieën van digitale documenten ter beschikking werden gesteld zodat onderzoekers toch toegang kunnen hebben tot deze bronnen. Ondanks deze moeilijkheden kon de bibliotheek 585 lezers ontvangen.

Gedurende een deel van het jaar moest het personeel van het Documentatiecentrum thuiswerken. Via werk op afstand kon het Documentatiecentrum haar belangrijkste taken verderzetten: het verwerven van boeken, tijdschriften en andere documenten, hun inventarisatie en indexatie.

Uitleningen

Het documentatiecentrum leende drie affiches uit voor de tentoonstelling 'Orient Express' in het museum Train World (Brussel), een digitale kopie van de werkschrift van **La Jetée** (Chris Marker) voor een tentoonstelling in de Filmoteca de Catalunya (Madrid) en een reeks documenten over EXPRMNTL in het kader van een tentoonstelling voor het SHHH-festival (Oostende).

Het delen van kennis

In het kader van de samenwerking met de Universiteit de Lille ('Masters 1 et 2 en études cinématographiques') gaven de verantwoordelijken van het Documentatiecentrum en van de analoge collecties een reeks lessen (21 u.) en ateliers (24 u.) aan de studenten van de universiteit.

Scheningen en depots

Dit jaar deponeerden een twintigtal personen en instellingen hun archieven bij het Documentatiecentrum. Het gaat onder andere om de archieven van wijlen Richard Olivier; 21 kartons van de Cinémathèque suisse (met foto's, affiches, (pers)boeken en tijdschriften); een unieke collectie van 2.000 internationale postzegels over cinema gedeponneerd door Robert Malengreau; 25 dozen met boeken en tijdschriften van de verzamelaar Fernand Patel; 10 kisten met boeken en tijdschriften van verzamelaar Jean Boland; de archieven over de Belgische Filmpersbond gedeponneerd door Guido Convents; de archieven van SpiralFilms gedeponneerd door Marc Gillon; een zelfportret van Joseph Plateau gedeponneerd door Eric Van Beuren en een serie Belgische film-affiches, een depot van het Centre du Cinéma.

Het Documentatiecentrum merkt een stijging van het aantal depots en schenkingen sinds de creatie van een specifieke pagina hierover op de nieuwe website (<https://cinematek.be/collections/depot-form>).

Uitwisselingen

Het Documentatiecentrum heeft een uitwisseling van dubbels van boeken en tijdschriften met de Biënnale van Venetië georganiseerd.

Uitzonderlijke aanwinsten

CINEMATEK heeft structureel geen middelen voor actieve aanwinsten aan de collectie, behalve voor de aankoop van boeken en tijdschriften. Alle andere actieve aanwinsten gebeuren dus op uitzonderlijke basis. In dit verband heeft het Documentatiecentrum dit jaar 279 affiches aangekocht van een Belgische verzamelaar. Daarnaast heeft het Centrum een akkoord met een buitenlandse verzamelaar voor de aankoop over meerdere jaren van 112 affiches van de collectie Jean Desmet, die bestaat uit affiches gemaakt tussen 1912 en 1915. De aankoop van de 6 eerste affiches gebeurde in 2021.

1.2 De Bibliotheek en het Documentatiecentrum

Digitalisering

Dankzij het digitaliseringsplan van het Federaal Wetenschapsbeleid (Belspo) kon het Documentatiecentrum de digitalisering van de affichecollectie verderzetten. Het team van het Documentatiecentrum zorgt voor het sorteren, de selectie, inventarisatie, indexatie en voorbereiding van de te digitaliseren affiches en ook voor de kwaliteitscontrole na de digitalisering, die extern gebeurt. Dit werk omkadert de digitalisering zelf en vraagt veel tijd. Gelukkig kan het Documentatiecentrum rekenen op studenten en vrijwilligers die helpen om het werk uit te voeren. Toch blijft het werken tegen de klok gezien de digitalisering van 10.000 affiches per jaar voorzien is tussen 2020-2023. Voor de 10.000 affiches voorzien voor 2021 heeft de digitalisering vertraging opgelopen bij de externe uitvoerder. Eind 2021 werd de kwaliteitscontrole van de eerste 3.000 gedigitaliseerde affiches uitgevoerd en voor 10.000 andere is de digitalisering lopende.

Binnen het kader voorzien door Belspo werd in 2021 de digitalisering van Belgische filmtijdschriften van het begin van de 20^e eeuw opgestart. Het project voorziet de digitalisering en tekenherkenning van in totaal 300.000 pagina's. Een eerste reeks documenten werd in december 2021 opgehaald door een externe dienstverlener. Verdere digitalisering is gepland voor 2022.

Intern zet het Documentatiecentrum de digitalisering van diapositieven en foto's verder. Tot dusver werden 4.285 diapositieven gedigitaliseerd en werden nieuwe foto's op papier op aanvraag gedigitaliseerd, onder andere voor de activiteiten in CINEMATEK.

Tenslotte heeft de verplichting om thuis te werken gezorgd voor vertraging van de digitalisering van de documenten uit archief-fondsen, depots en andere nog te verwerken documenten.

Technische moeilijkheden

Een technisch probleem verstoort de raadpleging en de verrijking van de collectie digitale persknipsels en -mappen. Daardoor beschikt het Documentatiecentrum op dit moment niet over een toepassing voor de import, het beheer en de consultatie van digitale documenten (persknipsels, persdossiers, nieuwsbriefartikels, scenario's,...). Door de beperkte middelen van CINEMATEK is het wachten op een oplossing voor dit probleem. Intussen indexeert het Documentatiecentrum deze documenten afzonderlijk met het oog op een automatische invoer van deze documenten en de bijbehorende metadata in een nieuwe digitale toepassing.

De valorisatie van het werk van Chantal Akerman

Via de samenwerking met de Fondation Chantal Akerman zorgt CINEMATEK, het Koninklijk Belgisch Filmarchief, voor de conservatie van het werk van Chantal Akerman en stelt het de gerestaureerde versies van haar films wereldwijd ter beschikking. Daarnaast zorgt CINEMATEK voor de valorisatie van de archieven van de cineaste en van haar productiehuis Paradise Films.

De archieven

De archieven verzamelen per film, boek of installatie de scenario's, intentienota's, het onderzoek, de foto's van op de sets en voor de distributie, de persdossiers en -artikels, interviews, ondertitels en documenten die met de productie te maken hebben. Ze bevatten ook niet gerealiseerde projecten van de cineaste en haar persoonlijke archieven.

Toegang tot de archieven

Hoewel het werk voor het catalogeren en het digitaliseren van deze archieven nog lopende is en ze voorlopig nog beperkt toegankelijk zijn, beantwoordt CINEMATEK alle vragen die het ontvangt.

In 2021, ontving CINEMATEK van over de hele wereld aanvragen voor onderzoek en om materiaal digitaal toegankelijk te maken, gaande van Montreal, de Verenigde Staten (Ohio, New York, California), India, Frankrijk of België. Deze vragen komen uit de academische wereld (docenten, onderzoekers en studenten) maar ook van programmatoren of cineasten.

CINEMATEK en de Fondation hebben doorheen het jaar studenten en onderzoekers ontvangen, onder andere uit de Verenigde Staten, Zweden en dichterbij huis van de universiteiten van Lille, Lyon en Antwerpen voor de consultatie van de meest waardevolle documenten.

Aanwinsten

CINEMATEK en de Fondation Chantal Akerman, zijn met hun initiatief voor valorisatie essentieel en fundamenteel voor iedereen die het werk van Chantal Akerman wil ontdekken of er een project rond wil ondernemen. CINEMATEK en de Fondation vragen in ruil daarvoor een exemplaar te ontvangen van elke publicatie waarvoor ze zijn tussengekomen, om die aan het publiek ter beschikking te stellen. Door haar positie en haar uitstraling, wekt het initiatief van CINEMATEK en de Fondation de interesse van personen die waardevolle documenten bezitten en ze aan het initiatief willen toevertrouwen. Zo werden een honderdtal foto's van Jean Ber, die genomen werden op de set van Chantal Akerman's **Golden Eighties** (1986), recent teruggevonden in een labo. Ze worden geïnventariseerd en CINEMATEK zal zorgen voor de bewaring en de valorisatie ervan. Het centraliseren, naast het bewaren van de archieven, draagt bij aan de doelen van CINEMATEK en de Fondation Chantal Akerman om een grondige en wetenschappelijke kennis van haar oeuvre uit te werken.

Meewerking aan publicaties

In 2021 hebben CINEMATEK en de Fondation talrijke vragen beantwoord voor het gebruik van foto's, manuscripten en fotogrammen voor verschillende publicaties. Zo werd bijgedragen aan een uitgave van een nieuwe studie over het meesterwerk van Chantal Akerman, **Jeanne Dielman, 23 quai du Commerce, 1080 Bruxelles**, die uitgegeven werd door BFI Classics. Op het academische niveau werden fotogrammen van de films ter beschikking gesteld voor publicaties van King's College Cambridge, de Universitat Pompeu Fabra in Barcelona en de Ruhr-Universität van Bochum. *Stills* van restauraties werden ook gepubliceerd door de Dia Art Foundation in New York en in de Belgische publicatie *Full House. From the Frédéric de Goldschmidt Collection*. De Fondation heeft 'Les Cahiers du cinéma' gesteund, met de reproductie van onuitgegeven portretten voor een speciaal nummer over Chantal Akerman, net als andere tijdschriften zoals 'Art press' en 'Décadrages'. Ten slotte werden er fotogrammen ter beschikking gesteld voor de vertaling in het Russisch en het Pools van het laatste werk geschreven door Chantal Akerman, *Ma mère rit* (2013).

2. PUBLIEKSWERKING

2.1 De filmprogrammatie

2.1.1 CINEMATEK

CINEMATEK, het voormalige filmmuseum, is de plaats bij uitstek waar het publiek de collectie van CINEMATEK, het Koninklijk Belgisch Filmarchief, kan ontdekken. Het programmatieteam selecteert zorgvuldig de films die er worden vertoond en presenteert via een reeks programma's een filmaanbod dat absoluut uniek is.

CINEMATEK ontvangt het publiek 365 dagen per jaar, met vier voorstellingen per dag, op maandag, dinsdag, woensdag en vrijdag en met extra voorstellingen op donderdag en in het weekend. Ook in 2021 werd de normale werking van dit aanbod verstoord door covid.

Bezoekerscijfers

In 2021 reserveerden 24.608 bezoekers een ticket voor een van de 580 voorstellingen die plaatsvonden in CINEMATEK. Door de coronacrisis is het natuurlijk moeilijk deze cijfers te vergelijken met de vorige jaren.

De Plateauzaal is met haar 29 plaatsen te klein om er voorstellingen te organiseren die de maatregelen voor *social distancing* in acht nemen. Daarom heeft CINEMATEK van 9 juni tot 30 november opnieuw de mogelijkheid geboden om een privévoorstelling te organiseren met een sociale bubbel. Voor 150 euro kon een bubbel een film kiezen uit de 50 films à la carte. Voor de stille films werd 100 euro extra gevraagd voor de pianist. In totaal vonden er zo 36 voorstellingen à la carte plaats.

Naast de voorstellingen die 's avonds plaatsvinden ontvangt CINEMATEK filmscholen, universiteiten, culturele instellingen, ambassades en verschillende groepen van alle leeftijden die een activiteit rond film willen organiseren. Zo hebben er in 2021 45 voorstellingen plaatsgevonden in CINEMATEK.

Verhoging van de prijzen

Bij de heropening werd de ticketprijs verhoogd. Een standaard ticket kost nu 5 euro, in plaats van 4 euro. Een ticket aan verminderd tarief kost 2,50 euro, in plaats van 2 euro. Deze verhoging draagt bij aan de investeringen die gemaakt werden.

Brand Paleis voor Schone Kunsten

Na de brand op 18 januari op het dak van Bozar was de schade in CINEMATEK beperkt. Er was waterschade in de tentoonstellingsruimte en de filmzalen – in het bijzonder aan de plafonds en de vloeren –, maar de projectiecabine en de *Wunderkammer* werden gelukkig niet beschadigd.

Investeringen

Na de schade in de filmzalen, zelfs al was ze beperkt, en gezien de sluiting wegens covid en de versleten staat van de zetels en het tapijt, werd beslist om de zetels en het tapijt in de zalen Ledoux en Plateau te vervangen. Alle werken waren klaar bij de heropening op 9 juni.

Na een panne van de digitale projector in de zaal Ledoux was het nodig om deze te vervangen. Daarbij werd de beslissing genomen om ook de Plateauzaal van een digitale projector te voorzien.

2. PUBLIEKSWERKING

2.1 De filmprogrammatie

2.1.1 CINEMATEK: bezoekerscijfers in detail

Aantal bezoekers

CINEMATEK		1 jan -	9 - 30	1 - 31	1 - 31	1 - 30	1 - 14	15 - 31	1 - 18	19 - 30	1 - 6	7 - 23	24 - 30	26 + 31	
Ledouzzaal		TOTAAL	8 jun	jun	jul	aug	sep	okt	okt	nov	nov	dec	dec	dec	
2021	bezoekers	24154	-	2072	3371	3289	3712	2064	2222	3444	1888	532	1344	-	216
	voorstellingen	531	-	55	81	82	81	40	42	55	32	16	41	-	6

CINEMATEK		TOTAAL	jan	febr	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2020	bezoekers	21122	4923	4789	1717*	-	-	-	2112	2340	2651	2590*	-	-
	voorstellingen	478	74	73	28	-	-	-	73	76	83	71	-	-
2019	bezoekers	53985	5182	3978	5027	4284	4714	3634	3678	4675	4088	5211	4966	4548
	voorstellingen	924	76	67	79	74	76	78	77	80	74	83	80	80

* In 2021 was de Ledouzzaal gesloten na 11 maart en na 22 oktober.

CINEMATEK		1 jan -	1 - 23	24 - 30	26 + 31	
Plateauzaal		TOTAAL	30 nov	dec	dec	
2021	bezoekers	454	-	405	-	49
	voorstellingen	49	-	45	-	4

CINEMATEK		TOTAAL	jan.	feb.	maa.	apr.	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.
2020	bezoekers	2817	1241	1165	411*	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	voorstellingen	140	60	58	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2019	bezoekers	13961	1194	1116	1279	893	870	1059	1224	1433	1111	1289	1319	1174
	voorstellingen	721	55	54	62	57	57	60	62	62	60	65	64	63

* In 2020 was de Plateauzaal gesloten na 11 maart.

Gemiddeld aantal bezoekers 2021

CINEMATEK		1 jan -	9 - 30	1 - 31	1 - 31	1 - 30	1 - 14	15 - 31	1 - 18	19 - 30	1 - 6	7 - 23	24 - 30	26 + 31
Ledouzzaal		8 jun	jun	jul	aug	sep	okt	okt	nov	nov	dec	dec	dec	dec
	gemiddeld aantal bezoekers	-	37,7	41,6	40,1	45,8	51,6	52,9	62,6	59	33,3	32,8	-	36
	aantal plaatsen beschikbaar	-	58	58	58	58	58	82	82	82	82	58	-	58

CINEMATEK		1 jan -	1 - 23	24 - 30	26 + 31
Plateauzaal		30 nov	dec	dec	dec
	gemiddeld aantal bezoekers	-	9	-	12,3
	aantal plaatsen beschikbaar	-	29	-	29

Gezien het aantal bezoekers per voorstelling is CINEMATEK de coronacrisis eerder goed doorgekomen en werd het contact met het publiek behouden. Er was zeker een daling in het aantal bezoekers, maar in de maanden oktober en november – wanneer de coronamaatregelen minder strikt waren – bereikte het aantal bezoekers bijna het niveau van voor de crisis. Ter vergelijking, in 2019 – het jaar voor covid – bedroeg het gemiddeld aantal bezoekers voor de Ledouzzaal 58,4 personen per voorstelling en voor de Plateauzaal 19,3 personen per voorstelling.

2.1 De filmprogrammatie

2.1.2 De Studio Agnès Varda in Flagey

In samenwerking met Flagey ontvangt de Studio Agnès Varda het publiek, 5 dagen per week. De programmatie bestaat uit een selectie van *art et essai*-films, films uit de collectie van CINEMATEK, maar ook films die niet in andere zalen te zien zijn, met een voorkeur voor atypische films en in het bijzonder documentaires en films met een beeldtaal die weinig aan bod komt in commerciële zalen. De activiteiten in de Studio Agnès Varda worden gesteund door de Fédération Wallonie-Bruxelles in het kader van de steun voor *art et essai*-bioscopen.

Bezoekerscijfers

In 2021 woonden 6.469 toeschouwers een van de 490 voorstellingen bij in de Studio Agnès Varda. Net als in CINEMATEK varieerde het maximumaantal bezoekers dat de vertoningen kon bijwonen doorheen het jaar omwille van de maatregelen tegen het coronavirus.

FLAGEY			1 jan -	9 - 30	1 - 31	1 - 31	1 - 5	6 - 30	1 - 31	1 - 30	1 - 5	6 - 23	24 - 31
Studio Agnès Varda		TOTAAL	8 jun	jun	jul	aug	sep	sep	okt	nov	dec	dec	dec
2021	bezoekers	6469	-	638	838	1379	181	523	1122	1381	111	296	-
	voorstellingen	490	-	56	99	80	13	42	77	69	15	39	-

FLAGEY			jan	febr	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Studio Agnès Varda		TOTAAL												
2020	bezoekers	7702	2515	1727	600	-	-	-	-	-	1060	1800	-	-
	voorstellingen	258	93	43	23	-	-	-	-	-	45	54	-	-
2019	bezoekers	24976	2289	2180	1562	1898	1552	1246	2450	2490	2031	2285	2752	2241
	voorstellingen	917	80	83	59	71	53	70	89	95	66	80	87	84

FLAGEY			1 jan -	9 - 30	1 - 31	1 - 31	1 - 5	6 - 30	1 - 31	1 - 30	1 - 5	6 - 23	24 - 31
Studio Agnès Varda			8 jun	jun	jul	aug	sep	sep	okt	nov	dec	dec	dec
	gemiddeld aantal bezoekers		-	11,4	8,5	17,2	13,9	12,5	14,6	20,0	7,4	7,6	-
	aantal plaatsen beschikbaar		-	60-83 (bubbels)	60-83 (bubbels)	60-83 (bubbels)	60-83 (bubbels)	121	121	121	121	29	-

Ter vergelijken, in 2019 bedroeg het gemiddeld aantal bezoekers in de Studio Agnès Varda 26,5 personen/voorstelling.

Impact van het coronavirus op de bezoekerscijfers

Hoewel de bezoekerscijfers in CINEMATEK relatief goed zijn, gezien de omstandigheden, is dat niet het geval voor de cijfers in de Studio Agnès Varda. Sinds september 2020 is het aanbod van de programmatie teruggebracht van 7 naar 5 dagen per week en tijdens bepaalde periodes, met beperkende maatregelen voor culturele evenementen, was de Studio Agnès Varda gesloten op het moment dat andere bioscopen open waren. Het Flagey-gebouw bleef in zijn geheel gesloten tot het moment dat de activiteiten in alle sectoren hernomen konden worden. Dat verklaart deels de terugval in de bezoekerscijfers.

Daarnaast verliep de communicatie van het programma niet zoals gewoonlijk, door de overschakeling naar een nieuwe website en door de moeilijkheden om de communicatie over de programma's in de Studio Agnès Varda en CINEMATEK te coördineren, omwille van de wijzigende maatregelen tegen het coronavirus.

Ten slotte lijkt het publiek van de Studio Agnès Varda, dat ouder is dan dat van CINEMATEK, meer te aarzelen om de bioscoop opnieuw op te zoeken. De kennismaking met *video-on-demand* of met andere filmzalen die open waren terwijl Flagey gesloten was, moet daarbij in acht genomen worden.

2.1 De filmprogrammatie

2.1.3 Overzicht activiteiten

Dit overzicht verzamelt alle evenementen en programma's die in 2021 hebben plaatsgevonden. Naast het werk dat de programmatoren en het team van de filmcollectie voor elke vertoning verrichten – de films selecteren en kopieën controleren – vragen de evenementen heel wat extra voorbereiding. De programmatoren contacteren filmmakers en andere gasten, ontvangen hen en verzorgen de samenwerking met heel wat partners.

CINEMATEK presenteert zo unieke programma's rond het werk van regisseurs, acteurs en actrices, filmberoepen of specifieke thema's.

Naast de unieke programma's zijn er ook terugkerende programma's die bijvoorbeeld stomme films of B-films tonen.

In de Studio Agnès Varda is de programmatie opgebouwd rond 4 pijlers:

- klassiekers die gegroepeerd zijn rond een bepaald thema;
- de heruitgave van klassiekers in gerestaureerde versie;
- hedendaagse, onuitgegeven films, waarbij aandacht gegeven wordt aan genres, landen en productiewijzen die zich onderscheiden van de mainstream;
- hernemingen van recente films rond bepaalde auteurs, persoonlijkheden of recente artistieke stromingen.

Unieke programma's en evenementen

<p>09.06 CINEMATEK</p> <p>A Season of Classic Films Presentatie van de gerestaureerde versie van De man die zijn haar kort liet knippen van André Delvaux. Een restauratie van het Filmarchief die geselecteerd werd in 'A Season of Classic Films', een programma van de Association des cinémathèques européennes dat het brede publiek bewust wil maken van het werk van filmarchieven in Europa. Partners: Association des cinémathèques européennes, Creative Europe <i>Uniek evenement</i></p>	<p>18.06-23.07 CINEMATEK</p> <p>So Bad It's Great! Een educatieve en academische blik op de charme en waarde van 'slechte films'. Partner: SCC <i>Programma van 11 voorstellingen et 2 lezingen</i></p> <p>21.06 Lezing: Plaisirs coupables : les joies du (très) mauvais cinéma Lezing door Jeremi Szaniawski (filmhistoricus).</p> <p>28.06 Lezing: Le Miroir aux démons : imitation et répétition dans le cinéma bis italien Lezing door Michael Cramer (filmhistoricus).</p>	<p>13.08-29.08 CINEMATEK</p> <p>Isaac Julien Focus op de Britse cineast en kunstenaar Isaac Julien. Partners: Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Courtisane, Wiels <i>Programma van 5 voorstellingen</i></p> <hr/> <p>04.09 STUDIO AGNÈS VARDA</p> <p>Finale van de wedstrijd voor geluid van de stille film Vertoning met de finalisten van de wedstrijd, die georganiseerd werd in het kader van de Week van de klank. <i>Uniek evenement</i></p>
<p>9.06-26.08 STUDIO AGNÈS VARDA</p> <p>Rainer Werner Fassbinder Herneming van de retrospectieve Rainer Werner Fassbinder, onderbroken in 2020 door de sluitingen omwille van het coronavirus. <i>Programma van 17 voorstellingen</i></p>	<p>27.06-27.08 STUDIO AGNÈS VARDA</p> <p>De auteursanimatiefilm: het jaar 0? Cyclus met recente animatiefilms, gericht op een volwassen publiek. <i>Programma van 24 voorstellingen</i></p>	<p>04.09-17.11 CINEMATEK</p> <p>Ledoux 100: Flamboyante films Filmprogramma op basis van een lijst 'flamboyante films' samengesteld door Jacques Ledoux enkele weken voor zijn dood en voordat de Erasmusprijs hem werd toegekend in 1988. In het kader van: #Age d'Or / #MeettheFilmmakers, met de steun van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. <i>Programma van 24 voorstellingen</i></p>
<p>09.06-31.08 CINEMATEK</p> <p>Expo: Fernand Schirren. De pianist die stille films begeleidt Tentoonstelling over Fernand Schirren, muzikant, componist en jarenlang begeleidend pianist van stille films in CINEMATEK. Partner: Brussels Hoofdstedelijk Gewest</p>	<p>4.07-02.08 CINEMATEK</p> <p>Portugal Século XX: Visões Femininas Parcours doorheen de filmografie van Portugese cineastes, van de eerste langspeelfilm uit 1946 tot het begin van de 21e eeuw. In het kader van: #Age d'Or / #MeettheFilmmakers, met de steun van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Partner: Cinemateca Portuguesa <i>Programma van 10 voorstellingen</i></p>	<p>04.09-26.11 STUDIO AGNÈS VARDA</p> <p>Kunstsfilms Cyclus met onuitgebrachte films – fictie en documentaire – over de beeldende kunsten. <i>Programma van 20 voorstellingen, waarvan 2 in aanwezigheid van de regisseurs</i></p>
<p>10.06-24.08 STUDIO AGNÈS VARDA</p> <p>Italiaanse filmmeesters Cyclus met films van grote Italiaanse cineasten. <i>Programma van 29 voorstellingen</i></p>	<p>07.07-03.10 STUDIO AGNÈS VARDA</p> <p>Béla Tarr Focus op het werk van de Hongaarse cineast, waarvan vier titels in gerestaureerde versie. <i>Programma van 39 voorstellingen</i></p>	<p>16.09</p> <p>Voorstelling: La Couleur manifeste / Violaine de Villers + La Tentation du réel – L'agneau mystique des frères Van Eyck / Joachim Thôme, Jérôme Laffont Voorstelling in aanwezigheid van regisseurs Violaine de Villers, Jérôme Lafont en Joachim Thôme.</p>
<p>12.06-01.10 STUDIO AGNÈS VARDA</p> <p>Alain Resnais: Cinema in andere vormen Cyclus over Alain Resnais, eeuwig vernieuwende cineast vanaf Hiroshima mon amour. <i>Programma van 27 voorstellingen</i></p>	<p>15.07-28.11 STUDIO AGNÈS VARDA</p> <p>Muzikaal Frankrijk Cyclus van musicals gezongen in het Frans. <i>Programma van 41 voorstellingen</i></p>	<p>21.10</p> <p>Voorstelling: Ik Schilder met Schilders / Jacques Servaes In aanwezigheid van regisseur Jacques Servaes en kunstgalerist Adriaan Raemdonck.</p>
<p>12.06-28.08 CINEMATEK</p> <p>An Amblin Summer Focus op het productiehuis Amblin Entertainment. <i>Programma van 12 voorstellingen</i></p>	<p>2.08-08.08 STUDIO AGNÈS VARDA</p> <p>La Quinzaine des réalisateurs 2021 Herneming van de prestigieuze selectie "La Quinzaine des Réalisateurs" van het filmfestival van Cannes 2021, met een hele reeks avant-premières en onuitgegeven films. Partner: La Quinzaine des réalisateurs <i>Programma van 23 voorstellingen</i></p>	
<p>14.06-27.06 CINEMATEK</p> <p>Michel Piccoli, regisseur Retrospectieve van Michel Piccoli, de regisseur. <i>Programma van 4 voorstellingen</i></p>		
<p>16.06-20.08 STUDIO AGNÈS VARDA</p> <p>Gianfranco Rosi Focus op het werk van de Italiaanse documentairemaker Gianfranco Rosi, naar aanleiding van de release van zijn nieuwe film in Studio Agnès Varda. <i>Programma van 27 voorstellingen</i></p>		

2.1 De filmgrammatica

2.1.3 Overzicht activiteiten (vervolg)

Unieke programma's en evenementen

9.09-26.09 CINEMATEK	Offscreen 2021: Eco horror & climate fiction Ter gelegenheid van de 14 ^e editie stelden CINEMATEK en het Offscreen Film Festival een uitgebreide selectie films samen van dit subgenre dat uiting geeft aan onze diepste ecologische angsten. Partners: Greenpeace, Cinea, SCC, Offscreen <i>Programma van 20 voorstellingen, waarvan 18 voorafgegaan van een inleiding, en een internationaal symposium</i>	12.09-14.11 STUDIO AGNÈS VARDA	Steve McQueen Retrospectieve van het filmoeuvre van cineast Steve McQueen. <i>Programma van 28 voorstellingen</i>	L'art difficile de filmer la danse 10e editie van het dansfilmfestival, met dit jaar op het programma: Polen. Partners: Contredanse, Danscentrumjette, Red orange productions, Fédération Wallonie Bruxelles, VAF, Polish Institute Brussels. <i>Uniek evenement</i>
09.09	Voorstelling: The Birds / Alfred Hitchcock voorafgegaan van een inleiding.	15.09-27.02 CINEMATEK	Expo: Jacques Ledoux Tentoonstelling die uitnodigt om het werk van Jacques Ledoux te ontdekken, de man die van CINEMATEK een belangrijke instelling op internationaal niveau heeft gemaakt en tevens de plaats waar elke dag het avontuur van de zevende kunst zorgvuldig wordt tentoongesteld in het breedst mogelijke spectrum. In het kader van: #Âge d'Or / #MeetheFilmakers, met de steun van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Partners: SCC	Colloquium: Théorie critique du film. Technique - fantasmagorie - politique Colloquium over de kritische betekenis van film in het licht van de theorieën ontwikkeld door de denkers gelinkt aan de <i>Frankfurter Schule</i> . Partners: Centre d'étude des arts contemporains, Université de Lille, SCC <i>Uniek evenement</i>
10.09	Voorstelling: Phase IV / Saul Bass Voorstelling gepresenteerd door Frank Lafond (filmhistoricus).	17.09-20.09 CINEMATEK	LEDOUX 100: weekend Âge d'Or Weekend onder het label Âge d'Or, het concept, ingevoerd door Jacques Ledoux tijdens het festival EXPRMNTL, dat een absolute filmvrijheid symboliseert. In het kader van: #Âge d'Or / #MeetheFilmakers, met de steun van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Partners: Kathy Vanhout, Estelle Labes, Beursschouwburg, 50 ans de Collectif Jeune Cinéma, AJC (Atelier Jeunes Cinéastes)	Nicolás Rincón Gille Retrospectieve Nicolás Rincón Gille, naar aanleiding van de release van zijn nieuwe langspeelfilm in Studio Angès Varda. <i>Programma van 24 voorstellingen, waarvan een in aanwezigheid van de regisseur.</i>
11.09	International Symposium: All Hell is About to Break Loose: Eco-Horror, Environmental anxiety and genre cinema Symposium over de manier waarop een traditioneel verguisde vorm van cinema sociaal en cultureel belangrijke milieuproblematieken aankaart.	17.09	Thierry Zéno Presentatie van de DVD met de restauraties van Vase de Noces, Des morts en Bouche sans fond ouverte sur les horizons van Thierry Zéno, in aanwezigheid van componist Alain Pierre. De films zijn gerestaureerd door het Filmarchief. Partners: Fédération Wallonie-Bruxelles, Cinémathèque de la Fédération Wallonie-Bruxelles, Fonds Baillet Latour, Nationale Loterij, Belspo.	Voorstelling: Tantas Almas / Nicolás Rincón Gille Voorstelling in de aanwezigheid van de regisseur.
11.09	Voorstelling: No Blade of Grass / Cornel Wilde voorafgegaan van een inleiding.	18.09	Conferentie: Filmgroep 58 Tweetalige lezing door Kathy Vanhout over haar onderzoek over het Antwerpse collectief Filmgroep 58.	Fonds Myriam Garfunkel-avond Presentatie van de gerestaureerde versie van Laster der Menschheit van Rudolf Meinert, een restauratie gerealiseerd door het Filmarchief met de steun van het Fonds Myriam Garfunkel. Partners: Fonds Myriam Garfunkel <i>Uniek evenement</i>
12.09	Voorstelling: Mononoke hime / Hayao Miyazaki voorafgegaan van een inleiding.	18.09	Estelle Labes Estelle Labes, laureate van de beurs 'Un futur pour la culture' van de Fédération Wallonie-Bruxelles, presenteerde drie voorstellingen en een performatieve installatie.	Lezing: Le Lesbian Gaze Lezing door Iris Brey over de mogelijkheid om een 'lesbian gaze' te conceptualiseren. Lezing in het kader van de Lesbiennale, gevolgd door Sanctus van Barbara Hammer & Damned if You Don't van Su Friedrich, gepresenteerd door Iris Brey. In het kader van: #Âge d'Or / #MeetheFilmakers, met de steun van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Partners: Elles tourment, Pink Screens, SCC <i>Uniek evenement</i>
12.09	Voorstelling: Day of the Animals / William Girdle voorafgegaan van een inleiding.	18.09-19.09	Voorstelling: Les Bicots-nègres vos voisins / Med Hondo Voorstelling ingeleid door Annabelle Aventurin (Ciné-archives).	La fabrique des héros Lezingenreeks die de representatiekracht van personages uit de populaire cultuur onderzoekt, telkens een lezing gecombineerd met een filmvoorstelling. Partner: SCC <i>Reeks van 3 lezingen + film</i>
13.09	Voorstelling: Waterworld / Kevin Reynolds voorafgegaan van een inleiding.	20.09	Fête de la Fédération Wallonie Bruxelles. Voorstelling: Vinyan / Fabrice Du Welz 'Carte blanche'-voorstelling door regisseur Jean-Pierre Berkman, in zijn aanwezigheid. <i>Uniek evenement</i>	Lezing: Une ombre sur la ville : Batman de la case à l'écran Lezing door Dick Tomasovic over het Batman-personage, waarin getracht wordt het mythologische vermogen van het personage te deconstrueren.
14.09	Voorstelling: The Hellstrom Chronicle / Walon Green voorafgegaan van een inleiding.	26.09 STUDIO AGNÈS VARDA	Stop motion, un autre cinéma d'animation Anthologie van de stop-motion-animatiefilm die de verrassende diversiteit van deze films verkent. Selectie door Philippe Moins co-auteur - samen met Xavier Kawa-Topor - van het boek <i>Stop Motion, un autre cinéma d'animation</i> . Partner: Anima <i>Programma van 15 voorstellingen en een lezing</i>	Lezing: Qu'est-ce que parler comme un pirate Lezing van Laurent de Sutter over het personage van Captain Jack Sparrow uit de 'Pirates of the Caribbean'-filmreeks.
15.09	Voorstelling: Soyent Green / Richard Fleischer voorafgegaan van een inleiding.	28.09-30.10 CINEMATEK	Lezing: Stop motion, un autre cinéma d'animation Lezing door Philippe Moins en Xavier Kawa-Topor, auteurs van het gelijknamige boek.	Lezing: Katniss Everdeen, portrait de la jeune fille en feu Lezing van Eddy Chevalier, exploratie van het personage Katniss Everdeen als militante tegen het absolutisme.
16.09	Voorstelling: Silent Running / Douglas Trumbull voorafgegaan van een inleiding.	28.09	Voorstelling: Ma Vie de Courgette / Claude Barras Voorafgegaan door een gesprek tussen Philippe Moins en Christine Paulice (poppenontwerp).	
20.09	Voorstelling: Avatar / James Cameron voorafgegaan van een inleiding.			
21.09	Voorstelling: The Last Wave / Peter Weir voorafgegaan van een inleiding.			
21.09	Voorstelling: The Road / John Hillcoat voorafgegaan van een inleiding.			
22.09	Voorstelling: The Happening / M. Night Shyamalan voorafgegaan van een inleiding.			
22.09	Voorstelling: Take Shelter / Jeff Nichols voorafgegaan van een inleiding.			
23.09	Voorstelling: Gwoemul / Bong Joon-ho voorafgegaan van een inleiding.			
24.09	Voorstelling: Frogs / George McCowan voorafgegaan van een inleiding.			
25.09	Voorstelling: Isolation / Billy O'Brien voorafgegaan van een inleiding.			
26.09	Voorstelling: Koyaanisqatsi / Godfrey Reggio voorafgegaan van een inleiding.			
10.09-17.10 CINEMATEK	Saul Bass Programma rond grafisch ontwerper en cineast Saul Bass. Partners: SCC, De Cinema <i>Programma van 13 voorstellingen</i>			

2.1 De filmprogrammatie

2.1.3 Overzicht activiteiten (vervolg)

Unieke programma's en evenementen

13.10-05.11 CINEMATEK	Frederick Wiseman Cyclus met documentaires van de Amerikaanse regisseur, telkens voorafgegaan van een inleiding door En Ville, festival de cinéma. Partners: Embassy of the United States, Brussels, Belgium ; En ville, festival de cinéma. <i>Programma van 10 voorstellingen met inleiding</i>	12.11-21.11 STUDIO AGNÈS VARDA	Le Mois du Doc : Carte Blanche au C.B.A. Carte blanche aan het C.B.A (Centre de l'audiovisuel à Bruxelles). Partners: Le Mois du Doc, Cinergie, CBA <i>Programma van 11 voorstellingen, waarvan 6 in de aanwezigheid van de regisseurs</i>	02.12-22.12 CINEMATEK	Retrospectieve van de Sloveense film Retrospectieve die enkele van de meest gerenommeerde Sloveense films presenteert die gemaakt werden in de context van het voormalige Joegoslavië en de onafhankelijke staat na 1991. In samenwerking met het Sloveense voorzitterschap van de Europese Unie in 2021. <i>Programma van 10 voorstellingen, waarvan 2 met inleiding</i>
13.10	Voorstelling: Titicut Folies / Frederick Wiseman voorafgegaan van een inleiding.	19.11	Voorstelling: Play Me, I'm Yours / Julia Palmieri + Ailleurs Partout / Vivianne Perelmutter, Isabelle Ingold In aanwezigheid van regisseuses Julia Palmieri, Vivianne Perelmutter en Isabelle Ingold.		Voorstelling: V kraljestvu Zlatoroga / Janko Ravnik Voorstelling met live muzikale begeleiding door Andrej Goričar (compositie en piano), Matej Haas (viool), Jakob Bobek (klarinet), Milan Hudnik (cello). Ingeleid door Zenja Leler, conservatrice van het Sloveense filmarchief en Irena Ostrouška, afgevaardigde van het ministerie van cultuur.
17.10	Voorstelling: Juvenile Court / Frederick Wiseman voorafgegaan van een inleiding.	20.11	Voorstelling: Il fait nuit dehors / Caroline Guimbal, Léa Tonnaire & Juliette the Great / Alice Khol In aanwezigheid van regisseuses Caroline Guimbal, Léa Tonnaire et Alice Khol.	02.12	Voorstelling: Outsider / Andrej Košak ingeleid door regisseur Andrej Košak.
19.10	Voorstelling: Primate / Frederick Wiseman voorafgegaan van een inleiding.	20.11	Voorstelling: Soy Libre / Laure Portier In aanwezigheid van regisseuse Laure Portier.	17.12	Voorstelling: Outsider / Andrej Košak ingeleid door regisseur Andrej Košak.
22.10	Voorstelling: Model / Frederick Wiseman voorafgegaan van een inleiding.	20.11	Voorstelling: Alpes / Naël Khleifi In aanwezigheid van regisseuse Naël Khleifi.	02.12-25.12 STUDIO AGNÈS VARDA	Pedro Costa Focus op het werk van de Portugese cineast. <i>Programma van 10 voorstellingen</i>
24.10	Voorstelling: Missile / Frederick Wiseman voorafgegaan van een inleiding.	21.11	Voorstelling: Les Minuscules / Christine Gillard In aanwezigheid van regisseuse Christine Gillard.	04.12-19.02 STUDIO AGNÈS VARDA	John Le Carré In memoriam, cyclus van films gebaseerd op de romans van de vader van de moderne spionageliteratuur: John Le Carré. <i>Programma van 10 voorstellingen</i>
27.10	Voorstelling: Public Housing / Frederick Wiseman voorafgegaan van een inleiding.	21.11	Voorstelling: Que no me roben los sueños / Zoé Brichau + We Are Not Legends / Hélène Collin In aanwezigheid van regisseuses Zoé Brichau en Hélène Collin.	04.12-22.01 STUDIO AGNÈS VARDA	Charlot & Chaplin Cyclus met films van Charlie Chaplin. <i>Programma van 30 voorstellingen</i>
30.10	Voorstelling: Boxing Gym / Frederick Wiseman voorafgegaan van een inleiding.	20.11-30.11 CINEMATEK	RESTORED ! Eclectische reeks gerestaureerde films. <i>Programma van 27 voorstellingen, waarvan een in de aanwezigheid van de regisseuse en 2 met een inleiding</i>	16.12-23.02 STUDIO AGNÈS VARDA	100 jaar Toots Thielemans Selectie films waaraan Toots Thielemans zijn bijdrage heeft geleverd aan de filmmuziek. <i>Programma van 28 voorstellingen</i>
01.11	Voorstelling: National Gallery / Frederick Wiseman voorafgegaan van een inleiding.	20.11	Voorstelling: Zyklus von Kleinigkeiten / Anna Torfs Voorstelling in aanwezigheid van regisseuse Anna Torfs.	21.12-19.01 CINEMATEK	Fugitive cinema: alternatieve filmproductie en -distributie in België Programma over het collectief Fugitive Cinema, opgericht in 1966, dat zorgt voor een alternatief geluid in de Belgische filmwereld door zijn distributie- en productieactiviteiten. Partner: Universiteit Antwerpen <i>Programma van 15 voorstellingen</i>
03.11	Voorstelling: In Jackson Heights / Frederick Wiseman voorafgegaan van een inleiding.	25.11	Voorstelling: On the Trail of the Tigress / Paul Sablon + Pour Don Carlos / Musidora, Jacques Lasseyn Inleiding door Leen Engelen (filmhistorica).	26.12-16.01 CINEMATEK	Laura Dern Cyclus met films met de Amerikaanse actrice Laura Dern. <i>Programma van 14 voorstellingen</i>
05.11	Voorstelling: Monrovia Indiana / Frederick Wiseman voorafgegaan van een inleiding.	01.12-12.02 STUDIO AGNÈS VARDA	François Ozon. Gedurfde filmmaker Programma van acht films van de Franse cineast. <i>Programma van 10 voorstellingen</i>		
23.10 CINEMATEK	LEDOUX 100: Museum Night Fever Museum Night Fever in de sfeer van het festival 'EXPRMNTL' in het leven geroepen door Jacques Ledoux, met de tentoonstelling Jacques Ledoux, Belgische avant-garde kortfilms en een performance van verschillende uren door Quanta Qualia. Partner: Museum Night Fever (Brussels Museums) <i>Uniek evenement</i>	01.12-12.02 STUDIO AGNÈS VARDA	Trains & Tracks Een uitgebreide selectie films waarin de trein een hoofdrol speelt of het decor vormt van een memorabele scène of sequentie. In het kader van Europalia Trains & Tracks. Partner: Europalia Arts Festival <i>Programma van 111 voorstellingen, waarvan een in aanwezigheid van de regisseuse, en een lezing</i>		
31.10-04.11 CINEMATEK	Filem'On 2021: Trains & Tracks Internationaal Filmfestival voor jong publiek, dit jaar rond het thema 'Trains & Tracks'. Partner: Filem'On <i>Programma van 10 voorstellingen</i>	03.12 & 10.12	Lezing: De trein rijdt door de stille film Lezing van Wouter Hessels (filmhistoricus RITCS, INSAS, ULB) over treinen in de stille film. Lezing in het Nederlands op 03.12 en in het Frans op 10.12.		
11.11-14.11 CINEMATEK	Brussels Art Film Festival Het Brussels Art Film Festival wordt onthaald in CINEMATEK en presenteert er een selectie korte en lange documentaires die uiteenlopende artistieke praktijken verkennen. Partners: Cercle du film sur l'art, BAFF, ISELP Arts contemporains <i>Programma van 15 voorstellingen</i>	08.12	Voorstelling: Gare du Luxembourg / Anne Lévy-Morelle + La Choucroute / Jean Delire Voorstelling gepresenteerd door regisseuse Anne-Lévy Morelle.		

2.1 De filmprogrammatie

2.1.3 Overzicht activiteiten (vervolg)

Terugkerende programma's

CINEMATEK	<p>Classics Verzameling van mijlpalen en meesterwerken met mythische personages aan beide kanten van de camera. Referentiepunten in de ontwikkeling van de filmkunst. <i>161 voorstellingen in 2021, waarvan 2 met inleiding</i></p> <p>Voorstelling: The Man Who Knew Too Much / Alfred Hitchcock Voorstelling van de film met tweetalige inleiding door Wouter Hessels (filmhistoricus RITCS, INSAS, ULB).</p>	CINEMATEK	<p>Our Story Our Story toont queer- en LGBT-films: klassiekers, onuitgegeven films en miskende parels. De voorstellingen worden voorafgegaan door een inleiding. Partner: Pink Screens <i>6 voorstellingen met inleiding in 2021</i></p> <p>Voorstelling: Presque rien / Sébastien Lifshitz Voorafgegaan door een inleiding.</p> <p>Voorstelling: Bound / Andy Wachowski, Larry Wachowski Voorafgegaan door een inleiding.</p> <p>Voorstelling: Pink Flamingos / John Waters Voorafgegaan door een inleiding.</p> <p>Voorstelling: Mala Noche / Gus Van Sant Voorafgegaan door een inleiding.</p> <p>Voorstelling: Sylvia Scarlett / George Cukor Voorafgegaan door een inleiding.</p> <p>Voorstelling: RELATIONS / 25 Years Of The Lesbian Group SKUC-LL / Marina Grzinic, Aina Smid, Zvonka T Simcic Voorafgegaan door een inleiding.</p>	STUDIO AGNÈS VARDA	<p>Nationale releases Nationale releases van onuitgebrachte films, met een voorkeur voor atypische films of films met een bijzondere beeldtaal. <i>61 voorstellingen in 2021, waarvan 9 in aanwezigheid van de regisseurs</i></p> <p>Voorstelling: Le Dormeur éveillé / Boris Van der Avoort Voorstelling in aanwezigheid van regisseur Boris Van der Avoort en productrice Marie Kervyn.</p> <p>Voorstelling: Le Dormeur éveillé / Boris Van der Avoort Voorstelling gevolgd door een dialoog tussen de regisseur Boris Van der Avoort en Dr. Vladimir Zelink, psychiater en psychotherapeut.</p> <p>Voorstelling: The Remains : après l'Odyssée / Nathalie Borgers Voorstelling in aanwezigheid van de regisseuse Nathalie Borgers</p> <p>Voorstelling: Bibliothèque publique / Clément Abbey Voorstelling in aanwezigheid van regisseur Clément Abbey.</p> <p>Voorstelling: Le Lion belge / Nimetulla Parlaku Voorstelling in aanwezigheid van regisseuse Nimetulla Parlaku.</p> <p>Voorstelling: Chasser les dragons / Alexandra Kandy Longuet Voorstelling in aanwezigheid van regisseuse Alexandra Kandy Longuet. Partner: SCC</p> <p>Voorstelling: Les Prières de Delphine / Rosine Mbakam Voorstelling in aanwezigheid van regisseuse Rosine Mbakam. Partner: En ville, festival de cinéma</p> <p>Voorstelling: Ailleurs Partout / Vivianne Perelmutter, Isabelle Ingold Voorstelling gevolgd door een debat in aanwezigheid van de regisseuses, gemodereerd door Catherine Lemaire.</p> <p>Voorstelling: Détruire rajeunit / Benjamin Hennot Voorstelling in aanwezigheid van regisseur Benjamin Hennot.</p>
04.11		11.06		11.06	
16.12		08.07		16.06	
CINEMATEK	<p>Anthologie van de Stille film Anthologie van de stille film, steeds met pianobegeleiding. <i>76 voorstellingen in 2021, waarvan 2 met inleiding.</i></p> <p>Voorstelling: Van Alice Guy tot D.W. Griffith Compilatie van kortfilms door twee toonaangevende filmpioniers, voorafgegaan door een tweetalige inleiding van Wouter Hessels.</p> <p>Voorstelling: Sunrise / Friedrich Wilhelm Murnau Voorstelling van de film met tweetalige inleiding door Wouter Hessels.</p>	19.08		25.06	
30.09		05.11		02.09	
14.10		15.12		30.09	
CINEMATEK	<p>Vrije Anthologie Een reeks weinig vertoonde films, uit de collectie van CINEMATEK. <i>60 voorstellingen in 2021, waarvan een in aanwezigheid van de regisseuse en een met een inleiding</i></p> <p>Voorstelling: Salut les Cubains / Agnès Varda + Fin de siglo / Szymon Zaleski, Marilyn Watelet In aanwezigheid van Marilyn Watelet, co-regisseuse van <i>Fin de siglo</i>.</p> <p>Voorstelling: The Cement Garden / Andrew Birkin voorafgegaan door een inleiding.</p>	CINEMATEK	<p>B tot Z Iedere laatste vrijdag van de maand, worden twee thematisch gelinkte genrefilms opgevoerd uit de donkerste hoeken van de collectie van CINEMATEK: hilarische B-films, bloedstollende thrillers, gialli, blaxploitation en andere films met een hoek af... twee films voor de prijs van één, telkens met een introductie. Partner: Offscreen Film Festival <i>12 voorstellingen met een inleiding in 2021</i></p> <p>B-Z: Godforsaken Demons Double bill + inleiding: <i>The Exorcist III</i> / William Peter Blatty & <i>The Keep</i> / Michael Mann</p> <p>B-Z: Extra-terrestrial Double bill + inleiding: <i>Explorers</i> / Joe Dante & <i>Body Snatchers</i> / Abel Ferrara</p> <p>B-Z: Supernatural Murders Double bill + inleiding: <i>Child's Play</i> / Tom Holland & <i>Aenigma</i> / Lucio Fulci</p> <p>B-Z: Eco-horror Double bill + inleiding: <i>Frogs</i> / George McCowan & <i>Prophecy</i> / John Frankenheimer</p> <p>B-Z: Joan & Jackie Collins Double bill + inleiding: <i>The Stud</i> / Quentin Masters & <i>The Bitch</i> / Gerry O'Hara</p> <p>B-Z: Mind Over Matter Double bill + inleiding: <i>Psychic Killer</i> / Raymond Danton & <i>Brainstorm</i> / Douglas Trumbull</p>	STUDIO AGNÈS VARDA	<p>Ciné club Studio Agnès Varda Negende jaargang van de Ciné club Studio Agnès Varda. De films worden geselecteerd en omkaderd door Patrick Duynslaegher. <i>2 voorstellingen in 2021</i></p> <p>Voorstelling: The Best Years of our lives / William Wyler</p> <p>Voorstelling: Eaux profondes / Michel Deville</p>
16.10		25.06		28.10	
12.12		30.07		25.11	
CINEMATEK	<p>Het Zilveren Scherm Het Zilveren Scherm brengt de populaire cinema van de jaren 1930 tot 1980 opnieuw tot leven. Elke donderdag om 15 u. <i>29 voorstellingen in 2021</i></p>	27.08			
CINEMATEK & STUDIO AGNÈS VARDA	<p>Jonge Filmfans Filmprogramma's gericht op jonge filmfans. <i>25 voorstellingen in 2021</i></p>	24.09			
		29.10			
		31.12			

2.2 Educatie

Voor educatieve activiteiten werkt CINEMATEK, het Koninklijk Belgisch Filmarchief, structureel samen met twee educatieve partners: CINEA, de Vlaamse dienst voor filmcultuur en SCC, *le Service de Culture Cinématographique*. Het gaat om twee aparte vzw's, met een eigen karakter en een eigen doelpubliek, die zeer nauw samenwerken met het programmatieteam. Daarnaast heeft CINEMATEK één medewerkster in dienst die de educatieve activiteiten verzorgt en verder biedt CINEMATEK ook geleide bezoeken aan.

	2021	2020	2019
geleide bezoeken	28	21	60
activiteiten in CINEMATEK	13	24	74
activiteiten voor klassen	4	14	5
activiteiten voor klassen (in het kader van langetermijnprojecten met SCC)	36	12	47

2.2.1 Geleide bezoeken

De geleide bezoeken in CINEMATEK vinden plaats in het Nederlands, Frans of Engels en laten de bezoekers kennismaken met de geschiedenis van de film, o.a. door een bezoek aan de WUNDERKAMMER – het rareitencabinet – en door de projectie van een stille film. In 2021 heeft CINEMATEK 28 groepen ontvangen voor een rondleiding.

2.2.2 Samenwerking met SCC

SCC biedt verschillende educatieve activiteiten aan, zowel voor een jong publiek als voor volwassenen. CINEMATEK en SCC werken samen in verschillende internationale projecten zoals CINARTS en er worden verschillende activiteiten in België georganiseerd.

Workshops en schoolvoorstellingen

In samenwerking bieden CINEMATEK en SCC een educatief programma in het Frans aan voor leerlingen van het lager en middelbaar onderwijs en voor verenigingen, hetzij in CINEMATEK of in de klas. CINEMATEK werkt ook mee aan de langetermijnprojecten van SCC die plaatsvinden doorheen het schooljaar.

Activiteiten in CINEMATEK

Atelier du pré-ciné | lagere school | 120'
Atelier drôles d'effets | lagere school | 120'
Écouter les images | lagere school | 120'
Filmvoorstellingen voor scholen

Activiteiten in de klas

Initiation au cinéma d'animation | lagere school | 100'
Atelier Jeu d'acteur.trice | lager - middelbaar | 100'
Cinéma mode d'emploi | middelbaar | 100'
Au temps des colonies | middelbaar 5-6 | 100'

Een nieuwe workshop 'Cinéma mode d'emploi' over de cinematografische taal werd in september 2021 geïntroduceerd. Over het algemeen werd het aanbod voor scholen steeds aangepast aan de coronamaatregelen om de activiteiten aan te bieden. Zo konden er in 2021 13 animaties plaatsvinden in CINEMATEK en 40 in verschillende klassen.

Impact van covid

Net als in 2020 had de sluiting van de filmzalen van januari tot juli 2021 een impact op de educatieve activiteiten, die bijna volledig stillagen tijdens de winter en de lente van 2021. Daarnaast waren er ook de beperkende coronamaatregelen in de scholen, die het bijna onmogelijk maakte om activiteiten in scholen te organiseren.

2.2 Educatie

2.2.2 Samenwerking met SCC (vervolg)

Educatieve programma's

Het programmatieteam van CINEMATEK en SCC werken samen voor de organisatie van lezingen, seminars en conferenties in CINEMATEK. Zo konden volgende evenementen plaats vinden:

- de lezing 'Le Miroir aux démons : imitation et répétition dans le cinéma bis italien' door Michael Cramer (28.06);
- de conferentie 'Plaisirs coupables : les joies du (très) mauvais cinéma' door Jeremi Szaniawski (21.06);
- het internationaal symposium 'Eco-horror & climate fiction' in het kader van het Offscreen-festival (11.09);
- 'Théorie critique du film. Technique, fantasmagorie, politique' met een groot panel aan sprekers uit Frankrijk, in samenwerking met de Université de Lille (05.10);
- een reeks lezingen geïnspireerd op de werken uit de collectie 'La Fabrique des héros' die een originele benadering voorstellen van helden en heldinnen uit de populaire cultuur, in het bijzonder de film. Deze evenementen gingen gepaard met cycli van filmvoorstellingen in het kader van de behandelde thema's.

Naast deze educatieve evenementen organiseren SCC en CINEMATEK ook een terugkerend programma, 'les Jeunes Fans de Ciné', dat plaatsvindt in CINEMATEK en de Studio Agnès Varda. Het programma stelt vanuit een originele invalshoek films uit de filmgeschiedenis voor aan een jong publiek.

2.2.3 Samenwerking met CINEA

CINEA, de Vlaamse Dienst voor Filmcultuur, richt zich tot (jong)volwassenen, organiseert en werkt mee aan verschillende festivals en presenteert op zijn site artikels over film in de reeksen 'Photogénie' en 'Anatomie van de film'.

CINEA organiseert en programmeert jaarlijks het Zomerfilmcollege, dat doorgaat in De Cinema – de plaats voor de filmwerking van het M HKA, waarbij films uit de collectie van CINEMATEK vertoond worden. Van 22 tot 28 augustus vierde het Zomerfilmcollege zijn 50e verjaardag. De hele week lag de focus op twee filmhistorische thema's, enerzijds het werk van Nicholas Ray, anderzijds de films van Marguerite Duras en Jacques Rivette uit de jaren '70, aan de hand van een 15-tal lezingen en zo'n 20 filmvertoningen. Verder worden in het kader van de samenwerking tussen CINEA, De Cinema en CINEMATEK, ook doorheen het jaar films uit de collectie vertoond. In 2021 vonden 28 voorstellingen plaats in De Cinema met films uit de collectie van CINEMATEK, waaraan 555 bezoekers deelnamen.

In het kader van 'Classics Restored' organiseerde CINEA in samenwerking met CINEMATEK een gratis online vertoning van de restauratie van Tomás Gutiérrez Alea's **La última cena** (10-16.05). Zodra filmprojecties tijdens de zomer terug mogelijk werden, kon de jaarwerking verbonden aan het Classics Restored Festival opnieuw doorgaan. Het festival zelf, dat normaal in maart doorgaat, kon echter niet plaatsvinden. Van 12 juni tot 31 juli en van 16 september tot 31 december toonde CINEA i.s.m. De Cinema (Antwerpen), KASKcinema (Gent), Kunstencentrum BUDA (Kortrijk), Cinema RITCS (Brussel), Cinema Zed (Leuven) en Monokino (Oostende) in totaal 7 gerestaureerde klassiekers, telkens voorzien van een inleiding en een begeleidende tekst op 'Anatomie van de film'.

CINEA en Monokino organiseerden de 3^e editie van SHHH, het festival voor stomme film, in Oostende. SHHH neemt stille film als uitgangspunt voor filmvertoningen met livemuziek, een tentoonstellingsparcours en een workshop voor kinderen en jongeren. De meeste films worden analoog vertoond – met kopieën uit de collectie van CINEMATEK – en worden allemaal live muzikaal begeleid.

Voor het achtste jaar op rij organiseerden CINEA, in het kader van Film Fest Gent, een Engelstalige workshop voor vijf aanstormende filmcritici (tussen 18 – 26 jaar oud), onder begeleiding van de Amerikaanse criticus Nick Pinkerton.

Online presenteert CINEA met 'Photogénie' tweemaandelijks een verzameling teksten rond één thema, telkens gecureerd door voormalige deelnemers aan de Young Critics Workshop. Via de reeks artikels 'Anatomie van de film' worden bekende filmklassiekers in hun filmhistorische context geplaatst. In 2021 lag de focus op films die vertoond werden binnen het Classics Restored-programma.

2.3 Communicatie

De communicatiedienst informeert het publiek en de pers over de werking van de instelling en over de diverse activiteiten, o.a. op het adres Baron Horta 9 en in de Studio Agnès Varda (Flagey). Door de coronacrisis was het ook in 2021 noodzakelijk om het publiek regelmatig op de hoogte te brengen over de veranderende maatregelen die in CINEMATEK van kracht waren en van het aanbod dat beschikbaar was ondanks de gesloten filmzalen

2.3.1 Communicatiemiddelen

De driemaandelijke brochure

Deze brochure bevat de volledige driemaandelijke programmering in de zalen Plateau, Ledoux en Studio Agnès Varda.

In 2021 werd slechts één programma-brochure gedrukt en verspreid voor de maanden september tot november (op 10.000 exemplaren). De heropening in juni werd begeleid met een geprinte kalender en de digitale communicatie. Het programma voor december kon pas in januari 2022 gedrukt worden, omwille van de onzekerheid over de mogelijkheid om de zalen te openen.

De website

In juni 2021 werd de nieuwe website van CINEMATEK gelanceerd. De nieuwe site, met een nieuw ticketsysteem, maakt het makkelijker om online tickets te kopen. In 2021 werd 60% van de tickets online gekocht. Deze online aankopen geven ook meer informatie over het publiek en hun bezoek. Zo worden meestal 1 of 2 tickets per persoon aangekocht. Bij de onlineaankopen is de meerderheid jonger dan 35 jaar.

Newsletter

In 2021 werden 17 nieuwsbrieven per e-mail verzonden. In het voorjaar werden er slechts 3 nieuwsbrieven verstuurd omdat er op dat moment gewerkt werd op de redactie van de teksten voor de nieuwe website. In de zomermaanden werd de nieuwsbrief om de twee weken verstuurd en in oktober werd er wekelijks een e-mail verstuurd. Het wekelijkse ritme blijkt het best om het publiek op de hoogte te houden van het rijk aanbod aan activiteiten. Verder leidt de vermelding van het dvd-aanbod in de nieuwsbrief stelselmatig tot een beperkte, nieuwe verkoop.

Sociale media

Facebook, Instagram, Twitter

Via social media bouwt CINEMATEK aan haar cinefiele community, die sterk betrokken elke stap volgt, deelneemt en feedback geeft.

In het voorjaar werden 12 Facebooklives met live piano georganiseerd die door meer dan 10.000 mensen live bekeken werden. Diverse nationale en internationale partners werden betrokken, zoals de VRT & Musée de la vie wallonne, CAG & FelixArchief Antwerpen, film-historicus Steve Massa (NY) met zijn Silent Comedy Watch Party en Circus - Lobster Films (Parijs). Het initiatief werd genomineerd voor de longlist van de 2021 Visit.brussels Awards in de categorie Brussels on Stage.

Bij de heropening van de filmzalen tekende onze community meteen present om aan de filmvertoningen deel te nemen. Op de lanceringsdag werden meteen 251 tickets via de nieuwe website verkocht.

Gedurende de zomer werd het publiek nauwgezet geïnformeerd over de beschikbare plaatsen per voorstelling. De posts met de meeste feedback van het hele jaar hadden te maken met de onverwachte, tijdelijke sluiting in december.

YouTube

Het YouTube-kanaal CINEMATEKfilms biedt gedigitaliseerde films uit de collectie aan, maar ook opgenomen interviews met gasten en teasers van gerestaureerde films. In 2021 trok het kanaal opnieuw veel bezoekers, met 151k views, meer dan 6k bekeken uren en 895 nieuwe volgers.

Opvallend zijn twee nieuwkomers in de top tien van meest bekeken filmpjes. De trailer voor **Vase de Noces** van Thierry Zéno werd op 25 augustus gepost en in 2021 2843 keer bekeken, de feministische lezing van Iris Brey werd op 14 oktober gepost en in 2021 2088 keer bekeken.

2.3 Communicatie

2.3.2 Communicatiemiddelen (vervolg)

Pers

In 2021 werd CINEMATEK meer dan 200 keer in de pers vermeld. De aandacht voor CINEMATEK in de Nederlandstalige en Franstalige pers is evenwichtig verdeeld. Inhoudelijk gezien gaat er ten opzichte van vorige jaren meer aandacht uit naar het online aanbod.

In het voorjaar scoorden in het bijzonder de online retrospectieve Chantal Akerman op LaCinetek en de Facebooklives de meeste aandacht, met een uitzonderlijk uitgebreid interview door Fabrice Kada in 'Demandez Le Programme' (Musiq3) met pianist Hughes Maréchal op 22.04.2021. Naar aanleiding van de heropening werkte CINEMATEK samen met BX1 aan de live radio-uitzending 'Bruxelles vit !' vanuit CINEMATEK op 16.06.2021. Op 02.06.2021 zond de RTBF voor het eerst de themauitzending over cinema van Les Ambassadeurs uit over CINEMATEK.

Langs Nederlandstalige kant juicht CINEMATEK de komst van twee nieuwe filmjournalistieke tijdschriften toe: Humbug en Fantomas. Op 16.09.2021 sprak programmator en curator Christophe Piette in Pompidou op Klara uitgebreid over onze viering van Jacques Ledoux. Op 20.11.2021 was er een uitgebreid interview op Klara met kunstenaar Ana Torfs over het creatieproces en de restauratie van haar enige langspeelfilm **Zyklus von Kleinigkeiten** die in het kader van het Restored-programma werd vertoond.

In 2021 werd extra perswerking en communicatie ontwikkeld rond drie unieke projecten met persvisies en, voor beide expo's, geleide persbezoeken:

- De dvd-release Thierry Zéno, uitgegeven in samenwerking met de Cinémathèque de la Fédération Wallonie-Bruxelles;
- De expo en publicatie Schirren;
- De expo en filmcycli Jacques Ledoux.

3. BEHEER EN ONDERSTEUNENDE DIENSTEN

3.1 Bestuur

CINEMATEK, het Koninklijk Belgisch Filmarchief, is een Stichting van Openbaar Nut en wordt statutair bestuurd door de Raad van Bestuur. De bestuurders kiezen uit hun midden een aantal bestuurders die het Bureau vormen. Het Bureau vertegenwoordigt de Raad van Bestuur conform de statuten. Aan het hoofd van de instelling staat een conservator die het lopend beheer in handen heeft en samen met de operationeel directrice het directiecomité vormt.

Samenstelling Raad van Bestuur

De hernieuwing van de mandaten van de helft van de bestuurders vindt om de twee jaar plaats. In 2021 was er geen hernieuwing van de mandaten.

De huidige samenstelling van de Raad van Bestuur:

Eric De Keuleneer*	Christine Boël	Patrick Duynslaegher	Henri Roanne
- voorzitter	Jeanne Brunfaut	Geoffrey Enthoven	Michael R Roskam
Stijn Coninx*	Olivier Collon	Thierry Knauff	Matthias Schoenaerts
- ondervoorzitter	Dan Cukier*	Harry Kümel	Henri Simons
Jacqueline Aubenas	Luc Dardenne*	Joachim Lafosse	Fien Troch*
Martine Barbé	Eric de Kuyper	Jean-Luc Outers	Jaco Van Dormael
Alain Berenboom*	Catherine Delvaux	Caroline Pauwels	Luckas Vander Taelen*
Alain Berliner*	Pierre Drouot	Patrick Quinet*	Grace Winter
Karin Beyens	Paul Dujardin	Philippe Reynaert	Els Witte*

*Lid van het Bureau

3.2 Personeel

3.2.1 Verloning, welzijn, corona

Verloning personeel

De Paritaire Comités 329.03 en 303.03 zijn bevoegd voor de werknemers van CINEMATEK, het Koninklijk Belgisch Filmarchief. Binnen deze paritaire comités zijn een beperkt aantal niveaus binnen de barema's uitgewerkt. In de stappen die gezet worden om het personeel van CINEMATEK volgens barema's te verlonen, besloten de directie en de vakbondsafvaardiging in onderling overleg om in de mate van het mogelijke de barema's die van toepassing zijn in Paritair Comité 303.01 (hetzelfde paritair comité, maar een andere subsector, Vlaanderen) toe te passen voor het kader van de barema's van 329.01. De niveaus binnen deze barema's zijn meer gedetailleerd.

CINEMATEK beschikt echter niet over voldoende financiële middelen om het personeel te verlonen volgens de beoogde barema's. De financiële middelen ontbreken om de anciënniteit volledig in rekening te brengen.

Welzijn personeel

Om het welzijn van het personeel op te volgen beschikt CINEMATEK over een interne preventie-adviseur, een vakbondsafvaardiging en een rechtstreekse participatie van de werknemers, die de taken van het comité voor preventie en bescherming op het werk uitvoert. Deze personen overleggen op regelmatige basis met de directie om te bekijken welke stappen genomen moeten worden met het oog op het welzijn van het personeel.

Globaal preventieplan

In samenwerking met de externe preventie-adviseur werkte CINEMATEK in 2021 verder aan het globaal preventieplan, waarvan de realisatie vertraging opliep door de maatregelen die genomen moesten worden wegens het coronavirus.

Wijziging werksituatie wegens corona

De sluiting van de filmzalen en andere maatregelen tegen het coronavirus hadden hun impact op de werksituatie van de werknemers. Sommige werknemers, zoals de projectionisten en het personeel dat instaat voor het onthaal van de bezoekers, konden hun normale opdrachten geheel niet uitvoeren, andere werknemers konden door enkele aanpassing toch hun werk verderzetten.

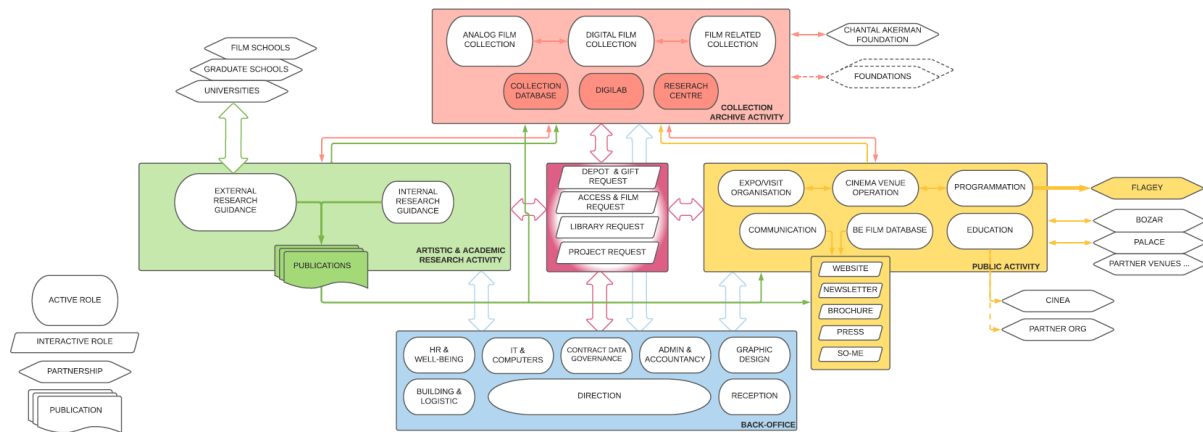
Zoals in 2020 ondersteunde CINEMATEK het personeel op verschillende manieren. Personeelsleden die hun werk niet konden verderzetten, konden alternatieve taken uitvoeren of terugvallen op de tijdelijke werkloosheid door de coronacrisis. Werknemers die van thuis werkten, ontvingen conform de wetgeving een tegemoetkoming om de kosten voor thuiswerk te dekken. Werknemers in tijdelijke werkloosheid die daardoor hun inkomen verminderd zagen, ontvingen een premie.

3.2 Personeel

3.2.1 Organigram

Het operationeel organigram dat eind 2020 in gebruik werd genomen, werd in 2021 niet gewijzigd.

3.2 Personeel

3.2.1 Overzicht op 31.12.2021

	Totaal		Vrouwen		Mannen	
	Personen	VTE	Personen	VTE	Personen	VTE
Totaal	60	48,48	24	19,1	36	28,38
Directie	3	2,5	2	1,5	1	1
Conservator	1	1	-	-	1	1
Adjunct-directrice *	1	0,5	1	0,5	-	-
Operationeel directrice	1	1	1	1	-	-
Collecties	28	23,17	11	9,24	17	13,93
Film: analoog	13	11,57	6	5,74	7	5,83
Verantwoordelijke analoge film	1	1	1	1	-	-
Medewerker analoge film	9	8,14	3	2,84	6	5,3
Medewerker access & print traffic	1	0,9	1	0,9	-	-
Print manager	1	1	1	1	-	-
Chauffeur	1	0,53	-	-	1	0,53
Film: digitaal	4	3,6	-	-	4	3,6
Verantwoordelijke digitale film	1	1	-	-	1	1
Medewerker Digilab	3	2,6	-	-	3	2,6
Film related collections	8	5,4	3	1,9	5	3,5
Verantwoordelijke film related collections	1	1	-	-	1	1
Medewerker documentatiecentrum	5	3,1	2	1,6	3	1,5
Bibliothecharis	1	1	-	-	1	1
Medewerker filmobjecten	1	0,3	1	0,3	-	-
Valorisatie en distributie	3	2,6	2	1,6	1	1
Medewerker valorisatie	2	1,6	2	1,6	-	-
Medewerker dvd	1	1	-	-	1	1
Publieke activiteiten	18	12,41	6	3,76	12	8,65
Programmatie	4	3,7	-	0,2	4	3,5
Programmatie	4	3,7	(1)	0,2	4	3,5
CINEMATEK	13	7,91	5	2,76	8	5,15
Verantwoordelijke personeel CINEMATEK	1	1	1	1	-	-
Onthaal CINEMATEK & projectionisten	12	6,91	4	1,76	8	5,15
Educatie	1	0,8	1	0,8	-	-
Educatrice	1	0,8	1	0,8	-	-
Ondersteunende diensten	10	9,9	5	4,6	5	5,3
Digitale strategie en innovatie	2	2	-	-	2	2
Verantwoordelijke digitale strategie en innovatie	1	1	-	-	1	1
Medewerker IT	1	1	-	-	1	1
Financiën en administratie	5	5,3	4	4	1	1,3
Medewerker onthaal	1	1	1	1	-	-
Medewerker personeel	1	1	1	1	-	-
Financieel verantwoordelijke	1	1	1	1	-	-
Boekhouder	1	1	1	1	-	-
Interne preventieadviseur	-	0,3	-	-	(1)	0,3
Medewerker secretariaat	1	1	-	-	1	1
Communication et presse	3	2,6	1	0,6	2	2
Verantwoordelijke communicatie en pers	1	1	-	-	1	1
Medewerker communicatie	1	0,6	1	0,6	-	-
Grafisch ontwerper	1	1	-	-	1	1
Vervangingscontracten	1	0,5	-	-	1	0,5

* Uitdovende functie in 2021

Eind 2021 telde CINEMATEK, het Koninklijk Belgisch Filmarchief, 60 medewerkers die 48,48 voltijdsequivalenten (VTE) representeren. Daarnaast engageerden zich in de loop van het jaar 4 vrijwilligers, 1 stagiaire en 6 studenten. 2 medewerkers hebben CINEMATEK verlaten. 2 medewerkers werden voor een beperkte tijd aangenomen om de communicatiedienst en het Digilab te ondersteunen.

3.3 Digitale strategie en innovatie

De middelen van CINEMATEK, het Koninklijk Belgisch Filmarchief, zijn erg beperkt, terwijl een hedendaags filmarchief een veeleisende technologische infrastructuur heeft. Een aanzienlijk deel van het budget voor digitale strategie en innovatie moet bijvoorbeeld jaarlijks geïnvesteerd worden in het beheer van de digitale filmcollecties, waardoor het moeilijk is om andere noodzakelijk investeringen te doen of om verouderde installaties en programma's te vervangen. De verouderde website van CINEMATEK was daar het meest zichtbare voorbeeld van. Ondanks deze realiteit, hebben we dit jaar een aantal belangrijke vernieuwingen kunnen verwezenlijken die de ervaring van het publiek verbeteren en het werk van de collega's vergemakkelijken.

Nieuwe website

cinematek.be, de website van CINEMATEK, was erg verouderd en dringend aan vernieuwing toe. In juni 2021 werd een nieuwe website gelanceerd, kort voor de tweede heropening. De nieuwe site geeft meer aandacht aan de communicatie naar het publiek en biedt daarnaast een heldere inzicht in de werking van CINEMATEK. Door de integratie van het nieuwe ticketsysteem is het eenvoudiger om een ticket te kopen voor een voorstelling. Ook de nieuwe webshop, die in 2020 gelanceerd werd, is verder geïntegreerd in de nieuwe website. De investeringen in de nieuwe website en het nieuwe ticketsysteem werden gesteund door visit.brussels.

Nieuwe filmdatabank

Er werd een nieuwe databank ontwikkeld die door de collectiemedewerkers gebruikt wordt om de filmcollectie te beheren. Deze databank werd dit jaar in gebruik genomen en bevat o.a. een 'print management'-module, waarmee het uitlenen van filmkopieën vanuit de databank zelf opgevolgd kan worden.

Nieuwe programmatietool

Een nieuwe programmatietool, die gekoppeld is aan de nieuwe website en de nieuwe databank, werd dit jaar in gebruik genomen. Met deze tool kunnen de programmatoren hun programma's beheren en inplannen en deze rechtstreeks naar de nieuwe website sturen, zodat erover gecommuniceerd kan worden. Deze nieuwe programmatietool is verbonden met de nieuwe filmdatabank, zodat alle informatie over de kopieën en versies van de films die geprogrammeerd worden, correct kan worden overgenomen.

Aansluiting langetermijnbewaringsplatform Belspo

In 2021 startten belangrijke werken aan de internetverbinding en de interne software van het digitalisatielabo van CINEMATEK, met het oog op een verbeterde verbinding met Belspo. Door de aanleg van een hogesnelheidsinternetverbinding en aanpassingen aan de software voor het beheer van digitale files kan CINEMATEK via het netwerk van de federale wetenschappelijke instellingen binnenkort files, waaronder digitale films, rechtstreeks uploaden naar het bewaringsplatform van Belspo. Daar worden ze bewaard en beheerd in een maximaal beveiligde omgeving. De kosten voor deze belangrijke investering worden gedragen door Belspo, binnen het project DIGIT-04.

Update en onderhoud digitale infrastructuur

In 2021 werden een aantal belangrijke investeringen gedaan voor de digitale infrastructuur:

- er werd geïnvesteerd in nieuwe digitale projectoren voor de Ledouzzaal en de Plateauzaal;
- er werd geïnvesteerd in een nieuw workstation en nieuwe software voor het grafisch departement, in het kader van het ontwerpwerk voor de vernieuwde website;
- nieuwe firewalls werden in gebruik genomen voor alle sites van CINEMATEK, wat een betere beveiliging van digitale films en files zorgt;
- de opslagservers van het Digilab werden uitgebreid en geüpdatet, (met de steun van Belspo in het kader van het DIGIT-04 project).

3.4 Financieel

Algemeen

CINEMATEK, het Koninklijk Belgisch Filmarchief, heeft als doelen: een verzameling films aan te leggen en te bewaren die een blijvend esthetisch, technisch, sociaal of historisch belang hebben; zoveel mogelijk documentatie over de filmkunst bijeen te brengen; de raadpleging en verspreiding met wetenschappelijk, artistiek of pedagogisch doel van deze films en documenten te verzekeren; de cultuur, de kennis en de verbetering van cinema en televisie te bevorderen.

Om deze missie te realiseren ontvangt CINEMATEK een structurele subsidie van de Programmatorische Federale Overheidsdienst Wetenschapsbeleid (Belspo). De inkomsten van CINEMATEK bestaan hoofdzakelijk uit deze subsidie. CINEMATEK wordt daarnaast gesteund door de Nationale Loterij en haar spelers. Het ontvangt verder ook verschillende projectgebonden subsidies.

CINEMATEK genereert eigen inkomsten via publiekswerking, waaronder de filmvertoningen. Door de sluiting van de filmzalen in de eerste helft van het jaar wegens Covid bedroegen deze inkomsten minder dan andere jaren.

De werkingsmiddelen van CINEMATEK worden verdeeld over de verschillende diensten. Daarbij eist de operationele werking van CINEMATEK een groot deel van de beschikbare middelen op. Dit is noodzakelijk om in de meest elementaire behoeften van de dagelijkse werking te voorzien: energiekosten, klimaatregeling, onderhoudscontracten, uitbestedingen aan derden o.a. voor herstellingen en onderhoud van de infrastructuur, training van het personeel, verzekeringen, beveiliging en administratie. Het gaat hier om wat hoogstnodig is om de collectie in de best mogelijke omstandigheden te bewaren.

CINEMATEK beschikt al jaren over zeer beperkte financiële middelen om haar rol als bewaarinstelling van een van de grootste en belangrijkste filmcollecties ter wereld uit te voeren. Staatssecretaris Thomas Dermine besloot daarom de structurele subsidie van CINEMATEK te verhogen met 350.000 euro voor de komende jaren.

Investerings

In 2021 werden belangrijke investeringen gedaan voor de publiekswerking in CINEMATEK, met de aankoop van nieuwe digitale projectoren voor de zalen Ledoux en Plateau. Er werden nieuwe zetels geplaatst en een nieuw tapijt gelegd. De nieuwe website, met een nieuw ticketsysteem werd in gebruik genomen. Voor de filmcollecties werden noodzakelijke investeringen gedaan voor de klimaatregeling van de filmcollectie (onderhoud frigo's, compressoren, ontvochtigers). In het nitraatdepot werden branddeuren geplaatst om de brandveiligheid te verhogen.

Project open Filmhuis

Met de Stad Brussel werd enkele jaren geleden het project opgezet om het Hotel van Cleve, waar de kantoren van CINEMATEK zich bevinden, om te vormen tot een open Filmhuis. De Stad had daarvoor een budget ter beschikking gesteld, maar na een studie van de mogelijkheden om het gebouw om te vormen en het permanent van personeel te voorzien om het publiek te ontvangen, werd duidelijk dat de beschikbare budgetten niet voldoende waren om het project te realiseren. Daarom besloten CINEMATEK en de Stad Brussel om definitief een punt te zetten achter het project. De voorziene subsidie wordt begin 2022 terugbetaald aan de Stad Brussel.

Jaarrekening

CINEMATEK legt de jaarrekening neer na goedkeuring door de Raad van Bestuur. De jaarrekening 2021 werd op 10 maart 2022 goedgekeurd en kan worden geconsulteerd via de Nationale Bank van België en de Kruispuntbank van Ondernemingen.

3.5 Huisvesting

De huidige situatie

De activiteiten van CINEMATEK, het Koninklijk Belgisch Filmarchief, zijn verspreid over zes sites. De filmcollecties worden bewaard en beheerd in drie verschillende gebouwen die CINEMATEK in de jaren 1980 en 1990 verworven heeft en aanpaste volgens de toen geldende normen. In totaal gaat het om circa 13.000 m². Geen van deze gebouwen werd ontworpen voor een duurzaam gebruik. Het gaat om een voormalige parkeergarage en een oude sigarettenfabriek.

De filmgerelateerde collecties (affiches, boeken, tijdschriften, documenten, objecten) hebben geen centrale bewaarplaats en worden verspreid over vier locaties bewaard.

De algemene staat van de twee grootste filmopslagplaatsen in Elsene is niet adequaat. De gebouwen zijn slecht geïsoleerd, niet energie-efficiënt en kennen verscheidene verouderingsverschijnselen. De situatie vertaalt zich vandaag in onnodig hoge energiefacturen en onderhoudskosten. De installaties dienen vervangen te worden om te voldoen aan de huidige criteria voor state-of-the-art filmconservering. Dit betekent dat de temperatuur van het depot voor de mastercollectie van 5°C naar -2°C naar beneden dient gebracht te worden om op een ecologisch duurzame en energiezuinige manier de films adequaat te kunnen conserveren. De langere periodes van grote hitte van de voorbije zomers wegen op een suboptimale, verouderde uitrusting die tot nu toe kan blijven functioneren door zeer nauwgezette opvolging. De evolutie van het klimaat kan op lange termijn de staat van de collectie in gevaar brengen.

Zowat alle Europese filmarchieven creëerden de voorbije jaren duurzame filmconserveringscentra. België, dat met CINEMATEK over een van de voornaamste filmarchieven ter wereld beschikt – zowel qua collectie als qua internationaal erkende knowhow – kan zich niet veroorloven de ontwikkeling van een degelijk conservatiecentrum langer uit te stellen. CINEMATEK beschikt momenteel over onvoldoende middelen om te investeren in nieuwe of aangepaste infrastructuur.

Ambitie

CINEMATEK heeft de ambitie een volwaardig, duurzaam collectiecentrum te ontwikkelen, dat:

- het beheer en de bewaring op lange termijn van de filmcollectie en de filmgerelateerde collecties verzekert;
- een geschikte omgeving biedt voor het digitaliserings- en restauratielabo dat jaarlijks circa 300 filmtitels digitaliseert en verscheidene internationale topwerken digitaliseert en restaureert;
- functioneert als volwaardig opleidingscentrum voor audiovisuele archivering (i.s.m. hoger onderwijs);
- een nieuwe, efficiëntere toegangspoort is tot de collecties voor professionele gebruikers van overal ter wereld: onderzoekers, filmhistorici, festivals, televisieomroepen ...;
- beschikt over voldoende projectiezalen;
- een museum van de geschiedenis van de film- en videotechnologie bevat;
- de garantie biedt voor de duurzame bewaring van een van de grootste en meest gevarieerde filmcollecties ter wereld, met meer dan 80.000 filmtitels van 1896 tot vandaag, waarvan meer dan 20.000 Belgische.

3.5 Huisvesting

De situatie eind 2021

In 2021 heeft CINEMATEK verder gewerkt aan de realisatie van een conserveringscentrum dat de verschillende activiteiten samenbrengt en ecologisch duurzamer is. De zoektocht naar een duurzame oplossing voor de noodzaak om films bij lage temperaturen te bewaren is een prioritaire uitdaging voor CINEMATEK: de filmcollectie moet bewaard kunnen worden in de vereiste omstandigheden, terwijl de ecologische impact wordt beperkt en – rekening houdend met de huidige evolutie van de energieprijzen – de financiële gezondheid van de instelling wordt gevrijwaard. In 2021 kreeg CINEMATEK bijkomende middelen, onder meer om de huidige conserveringsgebouwen te verbeteren (zie ook p. 26).

Intussen werkt CINEMATEK pistes uit voor een langetermijnoplossing. Er wordt volop onderzocht in welke Brusselse stadsontwikkelingsprojecten CINEMATEK zich kan inschrijven om de realisatie van een adequaat collectiecentrum te concretiseren. Zonder een aanzienlijke investering in de komende jaren om deze te realiseren, loopt CINEMATEK het risico dat zij ofwel haar missie - het conserveren van filmcollecties - en dus haar bestaansreden moet opgeven, ofwel haar voortbestaan in gevaar brengt door tegen te hoge energiekosten de klimatologische omstandigheden in stand te houden die noodzakelijk zijn voor het behoud van het cinematografisch erfgoed van ons land.

Klimaatambities

Sinds eind 2020 is CINEMATEK betrokken bij het Climate2Preserv-project van Belspo, dat tot doel heeft de bewaaromstandigheden van het cultureel erfgoed van de Federale Wetenschappelijke Instellingen te verbeteren en tegelijk hun energieverbruik te verminderen. CINEMATEK speelt een sleutelrol in dit project als een van de twee proefinstellingen, samen met de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten. In samenwerking met de universiteiten van Luik en Leuven en externe raadgevers, verzamelt CINEMATEK één jaar lang uiteenlopende data over temperatuur, relatieve luchtvochtigheid en energieverlies in een van de filmdepots. Op basis van deze verzamelde data zal een ambitieus actieplan worden ontwikkeld voor het depot en nieuwe kennis worden vergaard voor de noodzakelijke ontwikkeling van het collectiecentrum.

Daarnaast voert CINEMATEK met steun van de Nationale Loterij via de CFWB een audit uit van haar depots en heeft CINEMATEK in 2021 bij het toezichthoudende kabinet het project ingediend om zonnepanelen te installeren op het dak van een van haar depots met het oog op de optimalisering van de klimaatregeling van de depots.

Calamiteitenplan

Sinds maart 2020 werkt CINEMATEK mee aan de ontwikkeling van een calamiteitenplan voor de instellingen onder het toezicht van Belspo.

CINÉMATHEQUE
ROYALE
DE
BELGIQUE
RAPPORT D'ACTIVITE
2021

KONINKLIJK
BELGISCH
FILMARCHIEF

CINÉMAATBEK

CINÉMAATHÈQUE
ROYALE
DE
BELGIQUE
RAPPORT D'ACTIVITÉ
2021